

Proverbios

Rishcyit ni de mbecy Israeel

La cyiiñ riidz lily

1 ¹ De nu nii rishcyit ni Salomoong, i'ñ Dabi, rey ni de mbecy Israeel.

² Salomoong bzeen yu rishcyit ii,
gun orze' gad lagy mbecy la na shcab lily,
nunu rlyuuñ ni dey,
nunu locyuub ñi nu gyet lag dey cuen lac yaruu riidz biigy.

³ Rlyuuñ ni mbecy lac mod cyiiñ yu gyishlombecy.
Nunu rlyuuñ ni dey lac mod gyicy cuidad yu ub yu.
Nunu rlyuuñ ni dey lac mod gyicy yu gal mod nu rlagy ñi,
mod nu se'ñ, nunu mod nu nap.

⁴ Nu nac rishcyit ii, de yu feñ re'ñ cyiiñ yu yub yu mod nap.
Cuic ñi nu gad lagy dey, nunu gyicy ñi nu nap gash yu shcab.

⁵ Ze' de mbecy nu yu' shcab ni, de yu nu rad lagy,
ornu reñ yu riidz ii, orze' galy shcab ni dey,
nunu gad lagy dey ca na nu gyicy yu,

⁶ gun orze' gyet lag dey cuen de rishcyit ni de mbecy nu rad lagy.
Gyet lag dey cuen de riidz nu rnii de yu ze' gal mod nu rshaal dey,
nunu gac tush cyay de riidz biigy nu nii de yu ze'.

⁷ Coz loga la nu gyicy mbecy par nu gac yu mbecy rad lagy,
nde' nu dzib lagy yu lo Ñgyoozh, Shuaan na.
Tees mbecy ton washet ic dey nu gyeñ yu riidz ni mbecy nu rad
lagy,
nunu washet ic dey nu lyuu de mbecy ze' niy.

Consef nu rbic yu ni yu feñ

⁸ De ru, yu feñ ne, bzuub gyidag de coz nu lyuu uz ru,
nunu cue' gruu chur lo de coz nu rlyuu ñaar.

⁹ Gun de coz ze' nañ gal nu na tub coz nu gyicy ñi nu cyit gaber.
Nañ gal nu na tub bec yeñ ru o tub coron nu zub toor.

¹⁰ De ru, yu feñ, benu mbecy cyi rlagy yu saap yu lagy ru,
orze' cue' shet ic ru gyicy ru gal nu rlagy yu.

¹¹ Dzi ga nii mbecy: “Da gun chan.

Orze' de ub na gruu lardoon nu zuun tub caa.

Dut na tub mbecy nu sac falt ni ornu ded yu.

¹² Gal mbañ laay dab naay

gal nu ricy gyel gut ornu yet lag mbecy nañ gyerbaa.

¹³ Gyap na de lo la gyel nap yu'y.

Orze' du'n gyel nap nu gyicy gubaan na ze' nañ yu'n gal dzaa lañ.

¹⁴ Da gun gac losa'n.

Orze' dela gyel nap ze' glew nañ lat losa'n", nii dey.

¹⁵ De ru, yu feñ ne, cue' cha nur dey.

Bruu chu lo de coz a' nap nu ricy yu.

¹⁶ iRlal la dey nu gyicy yu coz a' nap!

iNunu rlal la dey nu cut yu losa'y!

¹⁷ Leew la zuun tub caa ni chigyiñ, benu zac ma ñii.

¹⁸ Tees de mbecy ze' rzu dey caa par ub yu,
nunu ricy dey nu yarishdzidz nu gat yu.

¹⁹ Orze' ni zac mbecy ye rzac.

Gat dey nu nac gyel ye rzac niy.

Shcab lily, nde' nañ gal nu na tub mbecy nu rbedz dey

²⁰ Shcab lily, nde' nañ gal na tub mbecy nu rbedz losa' lat cay nu lat yagyi'.

²¹ Rshaal yu riidz de ro' ni gyedz, gal nu dela lugaar nu ryatublaazh mbecy.

²² Orze' nay: "De ru mbecy nu wagad lagy,
¿gula' checar nu nac ru mbecy wagad lagy?

Nunu de ru mbecy rgubdzaa,

¿gula' checar nu rgubdzaar shcab lily ne?

Nunu de ru mbecy ton,

¿gula' checar nu nac ru mbecy ton?

²³ Bzuub gyidag der lat nu shuu d̄u ru.

Orze' ya gyicya nu tona' la nap gad lagy ru,

nunu gyicya nu gyet lag ru cuen de coz nu rnii too.

²⁴ Ya bi bredza der.

Bi mnee nu cyid ru,

tees de ru wangalagy der gyicy cuen ru ya,

²⁵ canu bzu chur de consef nu brica nir,

nunu wangalagy ru niir "O" ornu pshuu d̄u ru.

²⁶ Orze' ya gyigy d̄u ru ornu zac ru gyel zi,

nunu gubdzaa ru ornu dzib ru,

²⁷ ornu cyid coz nu sug ic ru,

gal nu coz deet, gal nu coz nu wagyeeer,

gal nu coz nu gyicy ñi nu gyicy ru sentiir.

Dela coz ze' cyid ñi gal nu ryiid tub gyey bi ily nu nit lo coz ily.

²⁸ “Orze' dzi nu gzac zi der ze', cuedz der ya, tees ya wanee du de ru.
 Yub der ya, tees wayada nir,
²⁹ gun bgüii naañ der lo shcab lily ne,
 nunu wangalagy ru ca lagy ru lo Ñgyoozh Shuaan na.
³⁰ Wangalagy ru niir “O” ornu bricaa consef nir.
 Nunu bgubdzaar de riidz nu mneee ornu pshuu du ru.
³¹ iNa de ru rlagy ñi gzac zir nu nac coz nu ricy ru!
 iNu nac de coz a' nap nu rboo ic ru nu gyicy ru,
 gyicy ñi day nuñ ru!
³² Orze' de mbecy wagad lagy gat yu nu nac nu sac shcab niy,
 nunu de mbecy ton nit loy nu nac nu wangash yu shcab.
³³ Tees de yu nu rzuub gyidag ne ya,
 de yu ze' cyiiñ dey nu gyel ri zu.
 Nunu wadzib dey lo ni tub la coz rishdzidz”, na mbecy ze'.

Coz nu gad nu nac shcab lily

2 ¹ De ru yu feñ ne, “O” mnii ni de riidz ne.
 Pcaa ic de coz nu nee nu gyicy ru.
² Bzuub gyidag shcab lily ne,
 nunu bicy fers nu gyet lag ru cuen.
³ Nu dela fers nir bdiñ nu galy shcab nir,
 nunu bdiñ nu gac nap shcab nir.
⁴ Byub shcab ze' gal nu ryub ru plat o tub coz nu dzi sac nu ri ngach.
⁵ Benu ni gyicy ru,
 orze' gad lagy ru lac dzib lagy ru lo Ñgyoozh, Shuaan na.
 Orze' gad lagy ru lac cu' lor mi.
⁶ Gun Ñgyoozh, mi ze' biñ nu rbic shcab lily na.
 Riidz nu griib ru'm, nde' shaal ñi lac zu gyishlombecy,
 nunu gyicy ñi nu gyet lag na cuen.
⁷ Ñgyoozh, Shuaan na, locyuub mi de mbecy nap, de yu nu sac falt
 ni,
 nunu zaab ic mi yu nu cue' shiñ zac yu.
⁸ Ñam de yu nu ricy mod nu se'ñ,
 nunu zaab ic mi de yu nu ricy paa nu cue' shiñ zac yu.
⁹ Benu zuub gyidag ru ne,
 orze' gad lagy ru la na coz nap nunu la na coz nu se'ñ.
 Orze' zu bich ru nu nac ga ub coz nap zi'l.
¹⁰ Orze' shcab nir gyalily nañ,
 nunu coz nu gad lagy ru nañ gal nu na tub coz ish nañ lardoor.
¹¹ Orze' se la la zac ru nu nac nu nap na shcab nir,
 nunu nu nac de coz nu gad lagy ru.

¹² Nde' gyicy ñi nu glar lo de coz a' nap nu ricy mbecy shiñ rnii,

¹³ de yu nu checa nu ricy coz nap.

Orze' gyicy dey coz a' nap zi'l.

¹⁴ De yu ze' gusht niy nu shiñ gyicy yu,
nunu yet lagy dey coz a' nap nu ricy yu.

¹⁵ Nañ gal nu na nu za dey tub nez nu dzi ryach.

Orze' bruu chu dey lo nez nu li za.

¹⁶ Nunu benu zuub gyidag ru ne,

orze' glar lo biñ mñaan gur ded.

Glar lo biñ mñaan nu dzi le' ro riidz.

¹⁷ Mi ze' bzaan mi ñgyeem nu pchelaam lat nu feñ mi.

Nunu mnit lagy mi trat nu bicy num Ñgyoozh ornu pchelaam.

¹⁸ Benu tub mbecy gash yu nez nu ya par yu'm,

nde' nañ gal nu na nu gush yu nez nu ya ze' nu yu' mbecy gut.

¹⁹ Orze' de yu nu rzu' nañ yu'm wabish cya ga' dey
nu cyiñ yu gal mod nu pcyiñ yu anzir.

²⁰ Orze' rlagy ñi cyiñ ru tub mod nu nap.

Nunu gyicy ru gal nu ricy mbecy nu ricy coz nu se'ñ.

²¹ Gun de mbecy nu nap ricy, de mbecy ze' gad yu nu cyiñ yu loñ.

De mbecy nu sac falt ni, gyiyeen yu loñ.

²² Ze' de mbecy a' nap Ñgyoozh cyuu num dey ledz yu,

nunu com mbecy nu za contr nim

gal nu rboo lyu mbecy gyish.

Consef par yu feñ

3 ¹ De ru, yu feñ ne, cue' nit lagy ru de coz nu rlyuu nir.
Pcaa ic der de coz nu rnee nu gyicy ru.

² Orze' gyatuñ lo yur, nunu cheti ri añ nir.

³ Rila cue' checar nu car losa'r,

nunu cue' checar nu niir riidz rishli.

Bicy de coz ze' nu nde' nañ gal nu na tub bec nu ri yeñ ru.

Bicy nu nde' nu nañ gal nu na coz nu pcaar nañ lardoor.

⁴ Benu gyicy ru nde',

orze' gac ru mbecy nap par lo Ñgyoozh

nunu ni' zi'l par lo de losa'r.

⁵ Bicy cup consuel lo Ñgyoozh Shuaan na nu dutuub lardoor,

nunu cue' gyicy cup ru consuel lo de coz nu druu nañ shcab nir.

⁶ Bdu' lo dela coz nu ricy ru lo Ñgyoozh.

Orze' mi ze' lyuum nir mod nu rlagy ñi.

⁷ Cue' nii toor nu dzi yu' shcab nir.

Bdzib lagy lo Ñgyoozh, Shuaan na,

nunu bruu chu lo de coz a' nap.

⁸ Benu ni gyicy ru,
nde' nañ gal na tub cuaan nu gyicy nap ñi cuerp nir.

⁹ Bicy nu gabe nu rca lagy ru lo Ñgyoozh, Shuaan na
nu nac gyel nap nu cuic ru nim,
nunu nu nac de coz nap zir nu gruu lo de cosech nir nu cuic ru nim.

¹⁰ Benu ni gyicy der,
orze' mi ze' gyicy mi nu dzaa la nañ ye nir,
nunu shu lañ ru' gyis ñup nir.

¹¹ De ru, yu feñ ne, cue' dily lor lo Ñgyoozh ornu rshuu num ru.
Ni cue' gazeed ru lom ornu gyicy nap mi ru,
¹² gun benu Ñgyoozh rcam mbecy,
orze' shuu num yu gal nu ricy tub mbecy nu i'ñ yu nu dzi yet lagy
yu.

¹³ Dzi yet lagy mbecy benu galy shcab niy,
nunu benu gac yu mbecy siñ too.

¹⁴ Dzi zir grusub ñi niy gaze' nu gyicy cup yu plat.
Nunu coz sheñ zir gad niy gaze' nu gyicy cup yu or.

¹⁵ Dzi zir sac shcab lily ni mbecy
gaze' urndub nu tona' la ñgyup sac.
iNunu wasaap ñi ni tub la coz nu yet lagy mbecy!

¹⁶ Shcab lily gyicy ñi nu cyiiñ tuñ ru gyishlombecy,
nunu gyicy ñi nu gyicy cup ru zañ coz,
nunu gyicy ñi nu ca lagy mbecy lor.

¹⁷ Shcab lily ze' gac gyicy ñi nu gusht cyiiñ ru gyishlombecy,
nunu nap chu' nur losa'r.

¹⁸ Benu mbecy ricy cup yu shcab lily,
orze' cui mbañ yu.

iDe mbecy nu ricy cup shcab lily dzi yet lagy dey!

¹⁹ Ñgyoozh bzuub mi gyi' gyishlombecy nu nac shcab lily nim,
nunu laab nu nac nu yu' shcab nim psa' lagy mi de baa.

²⁰ Nunu gyi' nu yu' shcab nim bicy mi nu byareñ nis nu de yu wach,
nunu ricy mi nu za rshet ñi gyey.

²¹ De ru, yu feñ, dub laa tiem gyicy ru fers nu nap gash ru shcab,
nunu cue' nit lagy ru nu cuir ca na coz nu nap.

²² Gun de nu nde gyicy ñi nu cui mbañ ru.

Nde' nañ gal nu na tub bec nu ri yeñ ru.

²³ Orze' dub gusht la chesar gyishlombecy ii,
nunu rila walagy gyi'r.

²⁴ Na ornu gabish ru, orze' wadzib ru,
gal nu ornu gas ru, nap gash pcaal ru.

²⁵ Walagy ñi dzib ru lo gyel zi nu sij zi'l gruu zac.
Ni wadzib ru nu nit lor gal nu rzac de mbecy a' nap.

²⁶ Gun Ñgyoozh gyicy mi nu wadzib lagy ru,
nunu wazaan mi nu gyet lag ru nañ caa.

²⁷ La zi'l tiem nap gyicy nur mbecy
benu rlagy ñi nu nap gyicy nur dey,
benu gad mod nir nu ni gyicy ru.

²⁸ Cue' niir lo mbecy nu locyuub ruy ina
benu gac locyuub ruy na la.

²⁹ Cue' co ic ru nu shiñ gyicy nur de mbecy nu rcyiiñ nur gaab ga, yu
nu ricy cup consuel lor.

³⁰ Cue' tub sur ni tub la losa'r nu riidz
benu se la la bicy nuy ru.

³¹ Cue' nii toor nu galagy ru gyicy ru gal nu ricy mbecy nu rshet zi
losa'.

Cue' gyicy ru gal nu ricy de yu ze',

³² gun Ñgyoozh rzi lagy mi lo de mbecy shiñ ricy,
tees nac num mbecy nu nap ricy.

³³ Ñgyoozh zaa lagy mi ni de mbecy nu rcyiiñ nañ yu' mbecy a' nap,
tees nap gyicy num de mbecy nu rcyiiñ nañ yu' ni mbecy nu ricy coz
nu se'ñ.

³⁴ Ñgyoozh gubdzaam de yu nu rgubdzaa,
tees nap gyicy num de mbecy nu ricy gyel gyidz ni.

³⁵ Coz nu gyicy mbecy nu yu' shcab gan, nde' nu ca lagy losa'y loy.
Ze' de mbecy ton, gyicy mi nu gabe gyel too lo ni dey.

Shcab lily lyuuñ ni den lac mod cyiiñ na

4 ¹ De ru yu feñ ne, nap bdu' cuen de consef nu dric ya, uz ru.
Nap bdu' cuen, gun orze' gad shcab nap nir.

² Ya nap rlyuu nir.

Orze' cue' zu chur de coz nu rlyuu.

³ Gun ni' ya guca i'ñ de uza.

Ñaa mniscam ya.

⁴ I mod blyuu uza ne.

Orze' nay: "Pcaa ic de riidz nu rnee.

Bicy gal nu rnee nu gyicy ru.

Orze' cui mbañ ru.

⁵ Bloo lo nu gad shcab lily nir nunu shcab nap.

Cue' zu chur coz nu ya nee lor,
nunu cue' nit lagy ruñ.

⁶ Pca shcab lily, nunu cue' ne'r ñii,
gun nde' gyicy ñi nu se la la zac ru.

⁷ Ricy zir ñi presis nu gad shcab lily nu shcab nap gaze' de' zir coz.

⁸ Car ñii.

Orze' gyicy zily ñi ru.

Fert ganash ruñ.

Orze' gyicy ñi nu ca lagy mbecy lor.

⁹ Nde' nañ gal na nu zuub ñi coron ni gyee lagyis toor
par nu gabe nu ca lagy mbecy lor.”

¹⁰ De ru yu feñ, bdu' cuen de riidz nu nee.

Orze' gyicy ru nu zañ zir ña'n cyiiñ ru gyishlombecy.

¹¹ Ya gyicya nu gyañ shcab nir,
nunu gyicya nu gad lagy ru lac mod gyicy ru.

¹² Lat nu cyiiñ ru gyishlombecy,
ni tub la coz wac diiñ ru.

Ni tub la coz wayicy ñi gan ru.

¹³ Cue' laa jaar coz nu lyuu nir.

Cue' gur gyicy nu lar ñii.

Gyicy ru gal nu nee,

gun nde' gyicy ñi nu cui mbañ ru.

¹⁴ Cue' checar ich de mbecy a' nap.

Cue' gyicy ru gal nu ricy dey.

¹⁵ Cue' gash ru nez nu zay.

Bruu chu lo nez ze'.

Orze' zaab za lar nez nir.

¹⁶ Gun de yu ze' wagaas dey

benu wagyicy yu coz a' nap.

Ni pcaal dey wagash

benu wayicy yu nu gadza losa'y.

¹⁷ Ornu ricy dey coz a' nap,

nunu ornu shet ziy losa'y,

nde' nañ gal nu na coz nu gow dey nunu coz nu go'y.

¹⁸ De mbecy nap, coz nu ricy de yu ze', nde' nañ gal nu na ornu driib
doo tuuba' dzi.

Zaab rzu yaa zir gashtal gyap la or widoo.

¹⁹ Ze' de mbecy a' nap, coz nu ricy dey, nde' nañ gal nu na tub ze' nu
cow.

Wagad lagy dey la coz ricy ñi nu gadzay.

²⁰ De ru, yu feñ, bdu' cuen de riidz nu rnee.

Nap bzuub gyidag der niñ.

²¹ Cue' caa chu lor looñ,
sinu pcaa ic ñi.

²² De riidz ze' gyicy ñi nu cui mbañ dela mbecy nu gad lagy ñi,
nunu gyicy ñi nu cyiñ ruub dey.

²³ Coz nu ricy zir ñi presis, nde' nu gyicy cuidad ru mod nu gash ru
shcab,

gun nde' gyicy ñi nu cui mbañ ru.

²⁴ Cue' niir coz fals.

Bruu chu lo gyel guu.

²⁵ Nap bgüii ca par cha ub zi'l ru.

Li zi'l bgüii par lo.

²⁶ Bgüii ca ze' nu zuub gyi'r.

Dub laa tiem zuub gyi'r lo yu cyigy.

²⁷ Cue' gadzar ni par bee, ni par reg.

Bruu chu lo coz a' nap.

Biñ mña'a gur ded rnuñ yu gyeey

5 ¹ De ru, yu feñ, bdu' cuen shcab lily ne.

Bzuub gyidag der de riidz ni de coz nu rad lagya.

² Benu ni gyicy ru, orze' gac ru mbecy nu ricy cuidad ub.

Nunu gac niir gal nu rni mbecy nu yu' shcab ni.

³ Riidz ni biñ mña'a gur ded ish zir ñi gaze' dziñ doo.

Nunu riidz nu rniim cyudz zir ñi gaze' asecy.

⁴ Tees ornu gya' loñ,

orze' nam gal nu na tub coz lya zir gaze' lya ma.

Dzi zir gyicy ñi day gaze' tub mandzicy nu rup chu la' laa ru' ri'ñ.

⁵ Nez nu cham, nde' nez nu ya ze' nu yu' mbecy gut.

Li laa za num ru ru' gyerbaa.

⁶ Wagyicy cuen lam mod nu rlagy ñi nu gyicy mi nu cui mbañ mi.

Ni wagad lagy mi ti shiñ ricy mi.

⁷ Na de ru, yu feñ ne, bzuub gyidag der ne.

Cue' gruu chur lo de coz nu lyuu nir.

⁸ Bruu chu lo biñ mña'a gur ded.

Ni cue' gyecha'r ro'm

⁹ nis cuic ru gyel nap nir ni reña' mbecy,

nunu de coz nu gyicy ru gan cue' cuic ru ni de mbecy yad.

¹⁰ Gun de mbecy yad wadzaa ni dey nu de coz nu druu lo fers nir

gal nu de coz nu druu lo riiñ nu ricy ru.

¹¹ Na ornu shuub dzi nu bi rgaab gat ru,

orze' gun ru lat nu gyagyidz cuerp nir tub dzi ga.

¹² Orze' niir: “¿Lagu wansuub gyidaga
ornu pshuu nu mbecy ya?

¿Lagu bzu chu de consef nu briic dey ne?

¹³ Ya wangelagya zuub gyidaga ni moscucl.

Ni wangyicy cuena ni de yu nu blyuu ne.

¹⁴ Orze' de repent la bruu gyel mbecy ne lo rgüii dela mbecy zigy”,
niir.

¹⁵ Bicy paa nu mñaaz zi'l ru, nunu fiñ ze' zi'l car.

¹⁶ A' nap nu cuic ru i'ñ biñ mñaaz nu rded lat cay.

¹⁷ Nap zir benu de i'ñ ru chu'y lor.

Orze' cue' nu chu' dey lo biñ mñaaz nu a' yu' lor.

¹⁸ Nap cyiiñ nur mñaaz,

nunu zu cyit lagy ru nu nac fiñ nu pchelaar lat nu feñ ru.

¹⁹ Rabee fiñ nu dzi rcar ze' gal nu rabee tub dziñ nu un la rza.

Rila wayecañ nu cab yaañ ru.

Nunu dub laa tiem caañ ru.

²⁰ De ru, yu feñ, ¿lagu ri yaar biñ mñaaz gur ded?

¿Lagu char carer yeñ yaa biñ nu walab mñaaz?

²¹ Ñgyoozh, Shuaan na, rad lagy mi dela coz nu ricy mbecy.

Mi ze' rzac mi dela coz nu ricy ru.

²² Mbecy a' nap gyet lag yu nañ caa ni de coz a' nap nu ricy yu.

De cyi nu ricy yu nde' nañ gal nu na tub duu cacy nu cyiig ñiy.

²³ Yu ze' gat yu nu nac nu wagac gyicy yu mandaar ub yu.

Orze' yu ze' nit loy nu nac gyel ton niy.

Consef nu nac di'ñ

6 ¹ De ru, yu feñ, benu ne' ic ru ni amig nir ornu coy tiñ,
benu niir nu gac gyash dey coz nir benu wayish yu,

² orze' ru bet lag ru nañ caa nu bzu laab ub ru.

De riidz nu ru mniir gyicy ñi nu nit lor.

³ De ru, yu feñ, benu ni bicy ru,

orze' bet lag ru yaa losa'r.

Orze' i bicy par nu glar.

Orze' bicy gyel gyidz nir.

Orze' gua lo amig nir.

Mnishbaa loy nu gyabic yu tiñ ze'.

⁴ Ni cue' gas ru gashtal gyicy lar gan.

Ni cue' zu lagy ru.

⁵ Bicy nu glar loy

gal nu ricy tub dziñ ornu grib dze ma lo mbecy nu rcoo ma.

Bicy gal nu ricy tub chigyiiñ ornu grib dze ma lo yu nu coo ma.

Consef par mbecy zed

⁶ De ru, mbecy zed, gua güii lo byub.

Bdu' cuen mod nu ricy ma.

Orze' gac ru mbecy nu yu' shcab ni.

⁷ Mas sac yu nu ricy mandaar ma, sac yu nu nii lac mod gyicy ma,

⁸ tees rgu' choow ma coz nu row ma cuarez.

Ricy tublaazh ma cosech ni ma tiem nu gad ñi.

⁹ De ru, mbecy zed, ¿la be gaal or gas ru?

¿La or gyeshter?

¹⁰ Orze' niir: “Dasa tub miiñ.

Cyiñ yaa nu zu lagya tub mniñ”, niir.

¹¹ Lat ze' gyac ru mbecy zi.

Shet yaañ ru, gal nu ricy tub mbecy a' nap nu nuu suu dañ.

La na mbecy a' nap

¹² De mbecy nu se la la sac, de mbecy shiñ ricy,

dub laa tiem rded yu rguuy mbecy.

¹³ Orze' rbic yu mod lo losa'y

gun orze' cue' nii dey nu rguuy.

Rziñ la loy.

Ricy yaay.

Nunu rcueñ gyi'y,

gun orze' cue' nii mbecy nu rguuy.

¹⁴ Tona' la shiñ na shcab niy.

Dub laa tiem rash yu shcab nu nac coz a' nap nu rlagy yu gyicy yu.

Nunu rded yu rcheel yuuy mbecy.

¹⁵ Nde' nu sij zi'l gru'ña tub gyel zi loy.

Tub nu shet zi'l gyid iz na, orze' tona' la coz ily nit lo niy.

Gyac yu gal nu na tub mbecy rat nu wayaca'y.

Coz nu rzi lagy Ñgyoozh lo

¹⁶ Yu' gagy coz nu riñ lagy Ñgyoozh lo.

¹⁷ Riñ lagy mi mbecy le'.

Riñ lagy mi mbecy rguu.

Riñ lagy mi yu nu rut mbecy nu sac falt ni.

¹⁸ Riñ lagy mi mbecy nu rboo ic de coz a' nap.

Riñ lagy mi mbecy nu rlal la nu gyicy coz a' nap.

¹⁹ Riñ lagy mi mbecy nu rac teshtig fals.

Nunu riñ lagy mi yu nu rcheel yuu losa'.

Cue' gal mbecy mña a losa'y

²⁰ De ru, yu feñ, nap pcaa ic de consef nu briic de mbel nir.

Pcaa ic der de coz nu blyuu dey nir.

²¹ Dub laa tiem pcaa ic consef ni dey,
nunu cue' nit lagy ruñ.

²² Pcaa ic ñi ornu zaab zar nez.

Ñaañ ru lat nu nas ru,
nunu cuic ñi consef nir ornu gyeshter.

²³ De consef nu rbic dey, gal nu de coz nu rlyuu dey nir,
de nde' nañ gal nu na tub candiil nu rbic yaa.

De coz nu rnii dey nu cue' gyicy ru,
nde' lyuuñ nir lac mod cyiiñ ru gyishlombecy ii.

²⁴ Wazaan ñi nu shiñ gyicy nu biñ mña a' nap ru.
Wazaan ñi nu gyicy riidz le' ni biñ gur ded gan ru.

²⁵ Cue' zaan ru nu gyel cyit na ni biñ mña saap ñi lagy ru.
Cue' zaan ru nu gyicy mi gan ru nu nac nu dzi le' rgüim.

²⁶ Mbecy cuic yu tiñ ni biñ mña congal par nu chay lom.
Orze' se tub ru' zi'l gyishtily gyeeñ par ub yu.
Ze' yu nu rza lo mña losa', yu ze' mas gat yu.

²⁷ ¿A gac gyub ru' gyi ru' lyush tub mbecy, ze' waca gyi shab yu?
Ze' ni na mbecy nu rza lo biñ gur ded.

²⁸ ¿A gac ded mbecy lo boo, ze' wadzu gyi'y?
Ze' ni na mbecy nu rza lo biñ gur ded.

²⁹ Orze' ni' zi'l yu nu ral mña losa', yu ze' walay lo cashtig.

³⁰ Ni tub la mbecy wagüii naañ yu lo gubaan
benu ran yu nunu coz nu ricy gubaan yu, nde' coz nu gow yu.

³¹ Tees benu cub dey yu lat nu ricy yu gubaan,
orze' rlagy ñi cyish yu gagy tant coz nu bicy gubaan yu
mas nit lo dela coz niy.

³² ¡Dzi ga ton na yu nu ral mña losa'!
Yu ze' rnit loy ub yu.

³³ Gaaz dey yu, nunu co dey gyel mbecy niy.
Dub laa tiem rat loy rded yu.

³⁴ Gun mbecy nu ricy saap ich mñaay, yu ze' nay gal nu na tub gyi.
Yu ze' washni lagy yu mbecy
ornu shuub or nu gyicy yu gal ga.

³⁵ Wayash yu tiñ par nu gyag ic yu.
Mas tona' la sheñ tiñ, tees wacyaag ic yu.

Caa ni biñ mñaan nu wagyicy paa nu ñgyee

- 7** ¹ De ru yu feñ, bzuub gyidag de riidz nu rnee, nunu pcaa ic dela consef nu drica nir.
- ² Bzuub gyidag de consef ne, gal nu de coz nu rlyuu nir. Bicy nuñ gal nu ricy nur coz nu dzi zir sac nir, gun orze' cui mbañ ru.
- ³ Chesa nur ñii dub laa tiem, nunu pcaa ic ñi.
- ⁴ Gyicy ru shcab lily gal na zan ru. Gyicy ru ñii par losa'r nu rded nur.
- ⁵ Nde' coz nu gyicy ñi nu glar lo biñ mñaan nu wayicy paa nu ñgyee. Glar lo biñ mñaan nu a' yu' lor nu dzi le' rni.
- ⁶ Tub dzi ya bzu bgüii ru' bentan par ich yu'.
- ⁷ Orze' bzaca la be yu feñ sa raly. Orze' bdu' cuena tub yu nu sac shcab ni.
- ⁸ Orze' yu ze' bded yu par lat cay gaab ga ze' byacruuz nez, lugaar nu rcyiiñ biñ mñaan a' nap ze'. Orze' yu ze' zay yu'm.
- ⁹ Or ze' sa la za doo. Ricy falt se ñumiiñ par nu gyecheñ.
- ¹⁰ Orze' sij zi'l bruum gua cheel miy. Shab mi nañ gal nu na shab biñ congal. Guul zum.
- ¹¹ Mi ze' dzi ye rniim riidz wech, nunu rnid ru'm. Ni wacuez mi yu'm.
- ¹² Yu' tiem rded mi lat cay. Yu' tiem rded mi lat yagyi'. Yu' tiem nu rbez mi ze' nu byacruuz de nez, rbez mi cyu zi'l mbecy nu ded loga.
- ¹³ Orze' biñ mñaan ze' bdu' yaam yeñ yu feñ ze'. Orze' bdom chit loy tub mod nu wagat lo lam. Orze' nam rab mi yu:
- ¹⁴ “Ya bi brica gun lo Ñgyoozh. Bi bicy yaca nu dela coz nu ca lo cuen nu gyicya. Orze' gad beel don.
- ¹⁵ Nde' nu bruu yap cheela ru. Ya rlagya zaca ru. Na bdzeela ru.
- ¹⁶ Ya bi briiba negy cyit na nu bruu Egipto lo nuun ne.
- ¹⁷ Nunu bi pcoo coz zguul lo nuun ne. Pcoo mirra nu aloe nu canel.
- ¹⁸ Da, gun gyicy na gusht dub laa rel.

Gyicy na gusht gal za' yu la.

¹⁹ Gun ñgyeē sac ñi na.

Bruuñ zañ zet.

²⁰ Sheñ tiñ za nuñ.

Orze' fiñ ze' wariñ gashtal nañ cyup sman", na biñ mñāa ze' rab mi yu feñ ze'.

²¹ Orze' nu nac riidz nu dzi le' za bicy mi gan yu feñ ze'.

Pcuugy mi lardooy.

²² Orze' za nuy mi.

Za num yu gal nu za nu dey tub tor lo yu nu zuub yeñ ma.

Nay gal nu na tub dziñ nu bet lag nañ caa.

²³ Orze' pcoo mbecy ma.

Nay gal nu na tub chigyñ nu bet lag nañ caa.

Wangad lagy yu ti rishdzidz nu gat yu.

²⁴ De ru, yu feñ ne, bzuub gyidag ne.

Bdu' cuen de riidz nu rnee.

²⁵ Cue' gadzar nu nac nu gaton ru lo biñ mñāa nu ni na.

Cue' dune'r nu nac nu checar ich mi.

²⁶ Gun zañ mbecy mnuy nu nac mi.

Nunu bicy mi nu gut zigy tona' la mbecy.

²⁷ Benu gash ru nez nu ya par yu'm,

orze' bi gush ru nez nu ya lat de mbecy gut.

La na shcab lily

8 ¹ Shcab lily nde' nañ gal nu na tub mbecy nu rbish ti.

Coz nu rad lagy mbecy, nde' nañ gal na tub mbecy nu ye rnii.

² Nañ gal nu na tub mbecy nu zu too bicy.

Zuy ze' nu byacruuz de nez.

³ Nañ gal nu na tub mbecy nu rnii ye ro' ni gyedz.

⁴ Orze' nay: "De ru, mbecy gyishlombecy, de riidz ne, nde' coz par de ru,

⁵ gun orze' de yu feñ sa raly gyac dey mbecy nu gul shcab ni, nunu de mbecy ton na gyac yu mbecy nu nap na shcab ni.

⁶ Bzuub gyidag der,

gun ya nee coz nu ricy ñi presis lor, nunu nee coz nu se'ñ.

⁷ Ya rnee nu rishli.

Rzi lagya lo gyel rguu.

⁸ Dela riidz nu rnee, nde' riidz nap.

Sac riidz fals lat ñi, nunu wayicy ñi nu gadza mbecy.

⁹ Par de mbecy nu rad lagy, de riidz ne sac falt niñ, nunu par de mbecy nu yu' shcab ni, naal zañ.

¹⁰ Orze' lugaar nu byub ru plat nu or, nap zir yub ru de riidz ne.

¹¹ Gun dzi zir sac shcab lily gaze' de gyita' nu dzi ñgyup sac.
iWasaap ñi ni tub la coz nu gusht ni mbecy!"

¹² Shcab lily, nde' gal gaa la nañ nu tub mbecy lily nu nay:

"Ya rcyiina lo de coz nu rad lagya.

Yu' shcab ne.

Nunu ya ricy cupa de consef nu nap zir.

¹³ Benu tub mbecy rdzib lagy yu lo Ñgyoozh,
orze' tub zi'l nañ nu rzi lagy yu lo coz a' nap.

Ya rzi lagya lo gyel le', lo gyel ñgya, lo coz a' nap, gal nu lo riidz a'
nap.

¹⁴ Ya gac rica consef, nunu gac cui ca na nu nap.

Yu' shcab ne, nunu ferta.

¹⁵ Ya locyuuba de rey nu gyub ic yu,
nunu locyuuba de fushtiz nu zaa dey leey nap.

¹⁶ Nu nac ya, orze' gyub ic de lo la gubier nu yu' gyishlombecy.

¹⁷ Ya rca de yu nu rca ya,
nunu de yu nu ryub ya, gyada ni dey.

¹⁸ Ya drica gyel nap.

Nunu ricya nu ca lagy mbecy lo losa'y.

Ricya nu gyalily mbecy.

Nunu ricya nu gyicy mbecy gan.

¹⁹ Coz nu rica, nde' dzi zir coz nap gaze' or ga ub.

Nunu coz nu rica, nde' nap zir gaze' plat fin.

²⁰ Ya cha nez ni de coz nu se'ñ.

Rusha nez ni gyel fushtiz.

²¹ De yu nu rca ya, gyicya nu na dey gal nu na mbecy guani'ñ.

Chaa nañ yu' ni dey nu gyel nap.

²² "Anzir nu sa' lagy Ñgyoozh, dela coz, ya nil bi naca mbecy nim.

²³ Bzuub mi se' ornu bzub gyi' tiem,

anzir nu sa' lagy mi gyishlombecy.

²⁴ Ya gula anzir nu cheti de nisyudoo ily.

Ya gula anzir nu griib nis.

²⁵ Ñgyoozh bicy mi nu gula

anzir nu zuub mi de bicy gal nu de logyi'.

²⁶ Tiem ze' nigul sa' lagy mi yu, ni de ngush, ni de yu gyedz.

²⁷ Ya nil zu ornu psa' lagy mi baa,

nunu ornu pcyiid mi ñii nu gyishlombecy,

²⁸ ornu bda' za baa,

nunu ornu bicy mi nu briib nisyudoo,

²⁹ ornu bicy mi mandaar lo nisyudoo nu cue' grily ñi lo yu wach,
nu ornu bzuub mi gyi' gyishlombecy.

³⁰ Tiem ze' ya masht ni riiñ ze' nunu zu cuit mi.

Zaab bicy la nu yet lagy mi.

Nunu dub laa tiem bet lagya lat nu zu lom.

³¹ Bet lagya nu nac gyishlombecy nu psa' lagy mi,
nunu bet lagya nu nac de mbecy nu yu' loñ.

³² “Orze' de ru, yu feñ ne, bzuub gyidag der ne.

Gyicy ru gal nu rnee.

Orze' dzi nir.

³³ Bzuub gyidag de coz nu rlyuu nir,

nunu cue' ruu chur loñ.

³⁴ Dzi ni mbecy nu zuub gyidag ne.

Dzi ni mbecy nu rbez lo.

³⁵ Gun cyu zi'l mbecy benu gyap yu ya,

orze' cui mbañ yu,

nunu Ñgyoozh gyicy mi faboor num yu.

³⁶ Tees yu nu ruu chu lo, yu ze' rishdzidz niy nu gat yu.

De mbecy nu rzi lagy lo, yu ze' rcay gyel gut.”

Shcab lily nu shcab ton

9 ¹ Shcab lily, nde' nañ gal nu na tub mbecy nu bzaa tub yu'.
Orze' bzuy gagy yabi niñ.

² Orze' biit yu bañcyug nu gyicy yu sa'.

Orze' bzu yey tub ñup ni urbyay.

Orze' pcuaay gya'ñ lo mez.

³ Orze' bzuu nez yu de moz niy

nu chay ze' nu gya zir ni gyedz nu cuedz yu mbecy.

⁴ Orze' na dey:

“De ru, yu feñ nu wagad lagy, ida der par ii!”, nay.

Orze' mnii dey lo de yu nu ton ricy, orze' nay:

⁵ “Da der gor gyishtily, nunu go'r ñup nu bzu lilya.

⁶ Orze' checar nu ton ricy ru.

Orze' cui mbañ ru.

Gyicy ru dub gal nu ricy mbecy nu yu' shcab ni”, na dey.

⁷ Mbecy nu rgubdzaa losa', yu ze' zat naañ yu yu nu shuu nuy.

Orze' nde' zi'l i yu nu shuu ze'.

Mbecy a' nap, yu ze' shiñ gyicy nuy mbecy nu shuu nuy.

Orze' nde' zi'l i yu nu shuu ze'.

⁸ Benu pshuu nur mbecy rgubdzaa,

orze' gazi lagy yu lor.

Ze' benu shuu nur mbecy nu yu' shcab ni,
orze' yu ze' ca lagy yu lor.

⁹ Mni lo mbecy nu yu' shcab ni.
Orze' gyac zir yu mbecy nu yu' shcab ni.
Blyuu ni mbecy nap.
Orze' dzi zir gad lagy yu.

¹⁰ Coz loga la nu gyicy mbecy par nu gac yu mbecy rad lagy,
nde' nu dzib lagy yu lo Ñgyoozh, Shuaan na.
Benu cu' lor Ñgyoozh, biñ nu dzi zir yon,
orze' gyicy cup ru shcab.

¹¹ Shcab lily, nde' gyicy ñi nu tuñ tiem cyiiñ ru,
nunu cyaañ ñi ña'n nu zur gyishlombecy.

¹² Benu yu' shcab nir, orze' gyicy ru gan ir.

Ze' benu nac ru mbecy rgubdzaa,
orze' ub lar cuen nir nu cyish ru coz nu ricy ru.

¹³ Gyel ton, nde' nañ gal nu na biñ mñaan nu ton rni.

Ton nam nunu sac shcab nim.

¹⁴ Rzub mi gyero' nim.

Zub mi lugaar nu gya zir ni gyedz.

¹⁵ Orze' rbish ti num de mbecy nu za nez nap.

¹⁶ Orze' nam: "iDe ru, yu feñ nu wagad lagy, da der par ii!"

Ze' lo de mbecy nu ton, i mod rniim.

Orze' nam:

¹⁷ "Nis nu a' yad ñi nu do', nde' dzi zir ish ñi.

Gyishtily nu don ngach, nde' dzi zir nap row", nam.

¹⁸ Ze' de mbecy nu zu nez ze', wagad lagy dey

nu de mbecy nu rde' lom nac dey mbecy gut.

De mbecy nu rbedz mi,

de yu ze' bi ri dey ze' nu gyi ni gyerbaa.

De rishcyit nu bzeñ rey Salomoong

10 ¹ De nu nii de rishcyit nu bzeñ Salomoong.

De yu feñ nu yu' shcab ni ricy yu nu dzi yet lagy de mbel niy.
Ze' de yu feñ nu ton na, yu ze' ricy yu nu gzac zi de mbel niy.

² Benu tub mbecy rad gyel nap niy,
benu walab mod nap guud ñi,
orze' se la la sac ñi.

Ze' benu mbecy ricy yu mod nu se'ñ,
nde' gyicy ñi nu wat yu.

³ Ñgyoozh wazaan mi nu gyan de mbecy nu ricy coz nu se'ñ.
Ze' de mbecy a' nap washet ic mi nu gad de coz nu rlagy yu.

⁴ Benu razeed mbecy, orze' gyel zi zuy.
Ze' benu fert ricy yu riiñ, orze' gyaguani'ñ yu.

⁵ Yu nu te' cosech tiem niñ, yu ze' yu' shcab niy.
Tees yu nu raas tiem nu dude' cosech, yu ze' to' lo gruuy.
⁶ Ñgyoozh zañ coz nap gyicy num mbecy nu ricy coz nu se'ñ.
Ze' de riidz nu driib ru' mbecy a' nap rsoow ñi lo de coz a' nap nu
ricy yu.

⁷ Ornu gat tub mbecy nu ricy coz nu se'ñ,
orze' nap rzat losa'y yu.
Ze' ornu gat mbecy a' nap, dzach nit lagy dey yu.

⁸ Yu nu yu' shcab ni, yu ze' "O", niiy nu gyicy mbecy mandaar yu.

Ze' yu nu rnii riidz ton, yu ze' nit loy.
⁹ Yu nu ricy dub gal mod nu rlagy ñi wadzib lay chesay.
Ze' yu nu yub mod a' nap, yu ze' gyu' bee mod nu ricy yu.

¹⁰ Yu nu rgüiii ted lo losa', yu ze' gyicy yu nu gac deet.
Nunu yu nu rnii ton, yu ze' nit loy.

¹¹ Riidz nu driib ru' yu nu ricy coz nu se'ñ,
nde' nañ gal nu na nis nu rbic gyel mbañ.
Ze' de riidz nu driib ru' mbecy a' nap
rsoow ñi lo de coz a' nap nu ricy yu.

¹² Benu mbecy rzi lagy yu lo losa'y,
nde' gyicy ñi nu chucoo dey.
Ze' benu mbecy rcay losa'y,
orze' ricy sulagy yu dela falt ni losa'y.

¹³ De mbecy nu yu' shcab ni rnii dey riidz nu cyiiñ.
Ze' de mbecy nu wagash shcab rlagy ñi tub garot ya ich yu.

¹⁴ De mbecy nu yu' shcab ni wayicy le'y nu nac coz nu rad lagy yu.
Ze' ornu rnii mbecy riidz ton, orze' rishdzidz nu cyid gyel zi.

¹⁵ Se la la zac mbecy guani'ñ nu nac nu yu' tiñ niy.
Ze' mbecy zi nit loy nu nac nu sac tiñ niy.

¹⁶ Lo riiñ ni mbecy nap gruu nu cui mbañ yu.
Ze' lo riiñ ni mbecy a' nap gruu cyi.

¹⁷ Yu nu “O”, rnii ornu shuu nu mbecy yu, yu ze' cui mbañ yu.
Ze' yu nu zuub yaa de rasoo nu rnii mbecy loy ornu shuu nuy yu,
orze' yu ze' ricy yu nu nit lo ub yu.

¹⁸ Yu nu ricy nu wagad lagy mbecy nu rzi lagy yu, yu ze' nac yu
mbecy rguu.
Ze' yu nu rnii rishcuen, yu ze' nac yu mbecy ton.

¹⁹ Yu nu dzi rnii, yu ze' dzi radzay.
Ze' yu nu wagnii, yu ze' yu' shcab niy.

²⁰ Riidz nu driib ru' mbecy nu ricy coz se'ñ,
nde' nañ gal nu na plat ga ub.
Ze' par shcab ni mbecy a' nap, se la la sac nde'.

²¹ Riidz nu driib ru' mbecy nu ricy coz se'ñ,
nde' lyuuñ ni zigy mbecy.
Ze' mbecy ton gat yu nu nac nu sac shcab niy.

²² Ornu Ñgyoozh nap gyicy num mbecy, nde' tub gyel nap,
nunu mbecy ze' wazac deet yu nu nac ñii.

²³ Mbecy ton gusht niy nu gyicy yu coz a' nap.
Ze' mbecy nu yu' shcab ni ricy yu gusht niy nu shcab nu ricy cup yu.

²⁴ La zi'l coz nu rdzib mbecy a' nap lo, nde' coz nu gzac yu.
Ze' mbecy nu ricy coz nu se'ñ, yu ze' rad la coz nu ric la añ niy lo.

²⁵ Ornu ded tub gyel zi gal nu na tub gyey bi ily,
orze' mbecy a' nap nit yu.
Ze' mbecy nu ricy coz nu se'ñ, yu ze' zuy tub la.

²⁶ Gal nu rac lo lay mbecy nu row yu coz zii,
gal nu rac urlo mbecy ornu rzu' dzeñ,
ni rac nañ lardoo tub patroo
ornu ricy yu mandaar lo tub mbecy zed
nu cha nuy tub rasoo.

²⁷ Ornu tub mbecy rdzib lagy yu lo Ñgyoozh,
 orze' rtuuñ yu lo yuy.
 Ze' de mbecy a' nap ricy shub yu lo yuy.

²⁸ Yu nu ricy coz se'ñ, yu ze' yet lagy yu nu nac coz nu rgyish loy lo.
 Ze' mbecy a' nap, sac la coz nu cyish loy lo.

²⁹ Ñgyoozh wazaan mi nu shiñ zac mbecy nu nap ricy,
 tees nit lom de mbecy nu shiñ ricy.

³⁰ De yu nu ricy coz nu se'ñ, de yu ze' dub laa tiem ricy dey gan.
 Ze' de mbecy a' nap wazu tuñ dey gyishlombecy.

³¹ Riidz ni mbecy nu ricy coz nu se'ñ,
 nde' riidz nu druu lo shcab lily.
 Ze' Ñgyoozh soow mi ru' de mbecy nu rnii riidz nu rza contr nim.

³² Yu nu ricy coz nu se'ñ, rniiy riidz nu gyedzu' lagy mbecy.
 Ze' mbecy a' nap rniiy tub lo zi'l coz a' nap.

11 ¹ Ñgyoozh wagyet lagy mi ornu mbecy rtush pee fals yu,
 tees yet lagy mi ornu mbecy tush pee liy.

² De mbecy le' rlagy ñi nu gruu gyel mbecy niy.
 Ze' mbecy nu yu' shcab ni ricy yu gyel gyidz niy.

³ Tub mbecy nap rad lagy yu lac mod gyicy yu nu nac nu nil nap yu.
 Ze' mbecy a' nap, yu ze' nit loy nu nac coz a' nap nu ricy yu.

⁴ De gyel nap nir, rila wacyiñ ñi dzi nu char lo cashtig.
 Tees benu mbecy ricy yu mod nu se'ñ,
 orze' nde' gyicy ñi nu wat yu.

⁵ De coz se'ñ nu ricy mbecy nap ricy ñi nu gad lagy yu lac mod gyicy
 yu.
 Tees de coz nu ricy mbecy a' nap gyicy ñi nu nit loy.

⁶ De mbecy nap gruu nap yu nu nac nu ricy yu coz nu se'ñ.
 Ze' mbecy nu wayicy paa gyet lag dey nañ caa ni gyel ye rzac niy.

⁷ Ornu mbecy a' nap gat yu, orze' gya' lo dela gyel rgyish lo niy.
 Se la la sac nu briish loy lo de coz ni gyishlombecy ii.

⁸ Ñgyoozh glaam mbecy nu ricy coz nu se'ñ lo de coz deet.

Lugaar nu yu ze' zac yu coz deet,
ca mbecy a' nap zac yu coz deet ze'.

⁹ De mbecy a' nap nit loy losa'y nu nac de riidz nu rniiy.

Ze' de mbecy nu ricy coz nu se'ñ, yu ze' gruu nap yu nu nac nu yu'
shcab niy.

¹⁰ Ornu de mbecy nu ricy coz nu se'ñ gruu nap dey,

orze' dzi yet lagy dela mbecy gyedz.

Ze' de mbecy a' nap, ornu gat yu, par nu tanta' gyet lagy mbecy,
cyich la gyi' dey lo yu.

¹¹ Gyed gyel mbecy ni tub gyedz

nu nac de coz nap nu ricy de mbecy nap nu yu' gyedz ze'.

Ze' de riidz nu rni mbecy a' nap, nde' gyicy ñi nu nit loñ.

¹² Mbecy nu sac shcab ni rzat ziy losa'y.

Ze' mbecy nu yu' shcab ni, yu ze' ricy cuidad yu ru'y.

¹³ Mbecy cuen rniiy dela coz nu rad lagy yu.

Ze' mbecy nu ricy paa rsoow ru'y.

Wagniiy de riidz ngach nu rni mbecy.

¹⁴ Benu sac yu nu lyuu nez ni de mbecy nu yu' tub gyedz,

orze' waruu nap ñi.

Benu yu' zañ yu nu rbic consef,

orze' se la la coz zac gyedz ze'.

¹⁵ Benu tub mbecy chay faboor ni losa'y,

benu niy nu gac gyash mbecy coz niy nu nac nu losa'y ze' wayish yu
di'ñ yu,

orze' yu ze' zac ziy.

Yu nu waya faboor ni losa' ornu coy tiñ, yu ze' nap zu lagy yu.

¹⁶ Biñ mñaagugy, na ca lagy mbecy lom.

Ze' mbecy wachib lagy, tiñ zi'l rad niy.

¹⁷ Mbecy nu nap ricy nu losa', orze' laab ub yu nap ricy nuy.

Orze' benu mbecy yet lagy yu gyicy yu nu gatow ni losa'y,

orze' ni' zi'l gyicy yu nu gatow ni ub yu.

¹⁸ I mbecy a' nap, nde' coz fals.

Ze' yu nu ricy coz nap, yu ze' gyad za' la iy.

¹⁹ Mbecy nu ricy coz nu se'ñ, yu ze' cui mbañ yu.
Ze' mbecy nu zaab ich coz a' nap gat yu.

²⁰ Ñgyoozh rzi lagy mi lo mbecy nu shiñ na shcab ni.
Tees yet lagy mi de yu nu sac falt ni.

²¹ De mbecy a' nap waded la zac yu lo cashtig.
Ze' de mbecy nu ricy coz nu se'ñ gla dey lo cashtig.

²² Tub biñ mñaac cyit na, benu sac shcab nim,
nam gal nu na tub cuch nu zub bi' or gyidi'ñ.

²³ Coz nu rlagy mbecy nu ricy coz nu se'ñ, nde' du ub coz nap zi'l.
Ze' coz nu ric la añ ni mbecy a' nap lo, tub zi la nde' gyicy ñi nu gazi
lagy mbecy.

²⁴ Mbecy nu rbic coz ni losa', orze' sheñ zir gad niy.
Ze' mbecy nu rzi cuic coz ni, yu ze' gyagyel zi zuy.

²⁵ Yu nu wacsi cuic coz ni losa', yu ze' gruu nap yu.
Yu nu rbic coz ni losa', yu ze' ni' zi'l gad ñi niy.

²⁶ Mbecy nu ricy cup sheñ uub, ze' wacut yuñ,
yu ze' nii zi losa'y niy.
Ze' yu nu rut uub, yu ze' nap nii losa'y niy.

²⁷ Yu nu ryub coz nap, coz nap rzac yu.
Yu nu ryub coz a' nap, yu ze' laaba' coz a' nap gad niy.

²⁸ Yu nu rgyish lo lo gyel nap ni, yu ze' nit loy
gal nu rzac tub lyag wach ornu rlag ñi.
Tees mbecy nu ricy coz nu se'ñ, yu ze' nap zac yu
gal nu rzac yag nu grib i'ñ.

²⁹ Yu nu gyicy nu cyid coz deet lat famil ni, orze' bi zi'l ca lo cuen nu
dugyiy.
Wac gyeen ñi yaay.
Mbecy ton dub laa tiem gac yu moz ni mbecy nu yu' shcab ni.

³⁰ Benu tub mbecy gyicy yu mod nu se'ñ,
orze' ricy yu nu cui mbañ yu.
Benu tub mbecy shet ziy losa'y, orze' gyicy yu nu gat yu.

³¹ Benu mbecy nu ricy coz nu se'ñ gyad iy gyishlombecy ii,
orze' ni' zi'l de mbecy a' nap nu de mbecy cyi gyada' i dey.

12 ¹ Benu tub mbecy yet lagy yu ornu shuu nu mbecy yu,
orze' yet lagy yu nu galy shcab niy.
Ze' benu tub mbecy rzi lagy yu ornu shuu nu mbecy yu,
orze' nac yu mbecy sac shcab ni.

² Ñgyoozh gyedzu' lagy mi mbecy nap.
Ze' niim nu yu' falt ni mbecy gur feñ.

³ Mbecy a' fert zuy nu nac coz a' nap nu ricy yu.
Ze' de yu nu ricy coz nu se'ñ, de yu ze' nay
gal na yag nu gyi pshet lyu.
Nde' warulyuuñ.

⁴ Biñ mñaan nu rzu cuidad, mi ze' nam
gal nu na tub coron nu zub too ñgyeem.
Ze' biñ mñaan a' nap, mi ze' nam
gal nu na coz nu ricy nu radz nañ rit yu.

⁵ De mbecy nu ricy coz nu se'ñ, rash dey shcab nu nac coz nu se'ñ
ze'.
Ze' de mbecy a' nap rash dey shcab nu nac coz a' nap zi'l.

⁶ De riidz nu rnii mbecy a' nap, nde' nañ gal nu na tub caa nu ricy ñi
nu gat mbecy.
De riidz nu rnii mbecy nu ricy coz nu se'ñ, nde' gyicy ñi nu gruu
mbañ yu.

⁷ Gya' lo nez mbecy a' nap.
Ze' nez mbecy nu ricy coz nu se'ñ wanit loñ.

⁸ Rlagy ñi nu gyabic na gyel mbecy ni mbecy
dub gal nu na shcab niy.
Ze' mbecy nu ton na, güii naañ na loy.

⁹ Nap zir gac naa mbecy nu se la la sac,
ze' ricy na riñ nu gad nu don,
gaze' nu gac naa mbecy lily,
ze' wad nu don.

¹⁰ De mbecy nu ricy coz nu se'ñ gad lagy yu
lac gyicy nuy de bañcyug niy.
Ze' de mbecy a' nap wagashni lagy yu ma.

¹¹ Yu nu ricy riiñ lo yu, yu ze' wayicy falt coz nu goy.
Ze' mbecy nu wagash shcab, yu ze' rnit loy tiem niy lo coz nu wabic
iy.

¹² Coz nu rlagy mbecy a' nap, nde' coz nu ri nañ gyish ni reña'
mbecy a' nap.
Ze' mbecy nu ricy coz nu se'ñ, yu ze' rcyiiñ gusht yu.

¹³ De mbecy a' nap gyet lag yu nañ caa ni de riidz rguu nu rniiy.
Ze' mbecy nu ricy coz nu se'ñ, yu ze' glay lo coz deet.

¹⁴ Tub mbecy dub gal nu na coz nu rniiy dub ni gyad iy,
nunu gyad iy dub gal nu na coz nu ricy yu.

¹⁵ Mbecy ton na, yu ze' rziiy nu dela coz nu ricy yu nap ricy yu.
Ze' mbecy nu yu' shcab ni, yu ze' rzuub gyidag yu consef nu rbic
losa'y.

¹⁶ Mbecy ton na rlyuuy gyel rzi lagy niy lo losa'y.
Ze' mbecy nu yu' shcab ni, yu ze' wayicy cuen yu
ornu mbecy shiñ ricy nuy yu.

¹⁷ Teshtig nu rnii rishli, yu ze' gyicy yu gyel fushtiz.
Ze' teshtig nu rguu, yu ze' rguuy.

¹⁸ Yu' riidz nu rnii mbecy nu ricy ñi gal nu ricy mandzicy.
Rcad güiiñ mbecy.
Ze' riidz ni de mbecy nu yu' shcab ni ricy ñi nu gyanap zu lagy
mbecy.

¹⁹ Yu nu rishli rnii, yu ze' gyiyeeñ yu tub la.
Ze' yu nu rguu, sij zi'l, orze' saca'y.

²⁰ Yu' gyel rguu nañ lardoo de mbecy nu rboo ic coz a' nap.
Ze' chesu cyit lagy de mbecy nu rboo ic coz nap.

²¹ Yu nu ricy coz se'ñ wazac yu ni tub la coz deet.
Ze' de mbecy a' nap zac dey de lo la coz a' nap.

²² Ñgyoozh rzi lagy mi lo mbecy rguu.
Ze' yet lagy mi mbecy nu rnii riidz rishli.

²³ De mbecy nu yu' shcab ni wacuic yu nu gad lagy losa'y dela coz nu rad lagy yu.

Ze' de mbecy ton rniiy dela coz ton nu yu' nañ shcab niy.

²⁴ Yu nu dzi ricy riiñ, yu ze' gyac yu mbecy nu gyub ic. Yu zed, yu ze' gyac yu mbecy nu gyicy coz nu nii losa'y.

²⁵ Ornu deet rac nañ lardoo mbecy, orze' dzi ricy shniy. Ornu niin tub riidz nap loy, orze' cuic ñi baloor niy.

²⁶ Mbecy nu ricy coz nu se'ñ, yu ze' lyuuy nez ni losa'y. Ze' mbecy a' nap yu ze' gudzay nez.

²⁷ Benu mbecy zed chay guuz, orze' wagad bañcyug niy.

Ze' mbecy ricy riiñ gad sheñ gyel nap niy.

²⁸ Benu mbecy gyicy yu mod nu se'ñ, orze' nde' nañ gal na nu zay nez ni gyel mbañ.

Benu mbecy gyicy yu mod a' nap, nde' nañ gal na nu zay nez ni gyel gut.

13 ¹ Yu feñ nu yu' shcab ni, yu ze' "O", niy ornu shuu nu uz yuy.

Ze' yu nu ricy ñgya, yu ze' wagyicy cuen yu ornu shuu nu mbecy yu.

² Tub ga la mbecy dub gal nu na coz nu rniiy dub ni na iy gyad. Ze' de mbecy rguu, de yu ze' ric la añ ni dey lo coz deet.

³ Mbecy nu ricy cuidad riidz nu rnii, yu ze' ricy cuidad yu ub yu. Yu nu dzi rnii, yu ze' nit loy ub yu.

⁴ Mbecy zed, yu ze' rlagy yu gad la coz niy, par wagad ñi. Ze' yu nu ricy riiñ, yu ze' gruu nap yu.

⁵ Mbecy nu ricy coz nu se'ñ rzi lagy yu lo gyel rguu. Ze' de mbecy a' nap, yu ze' gat loy, nunu gruu gyel mbecy niy.

⁶ De coz nu se'ñ nu ricy mbecy, nde' gyicy ñi nu wazac deet yu. Ze' de coz a' nap nu ricy mbecy cyi, nde' gyicy ñi nu nit loy.

⁷ Yu' mbecy nu ricy yu nu guani'ñ yu, ze' se la la coz yu' niy. Ze' yu' mbecy nu ricy yu nu gyel zi zuy, ze' tona' la guani'ñ yu.

⁸ Gyel nap ni mbecy guani'ñ, nde' gyicy ñi nu cue' cut mbecy yu.
Ze' mbecy zi wanii too mbecy nu cut yuy.

⁹ De mbecy nu ricy coz nu se'ñ, yu ze' nay gal nu na gyi nu rbic yaa.
Ze' mbecy a' nap na dey gal nu na tub candiil nu byuu.

¹⁰ Gyel le', nde' ricy ñi coz deet.
De mbecy nu yu' shcab ni, de yu ze' yu nu rgyiñ consef.

¹¹ Gyel nap nu gur rad, nde' dzach laazh ñi.
Benu gyel nap nu gyet lag ñuu ga ñuu ga nu nac riiñ nu ricy mbecy,
nde' gyañ ñii.

¹² Benu wazac mbecy lo coz nu cyish loy lo lueg la,
orze' rac deet nañ lardooy.
Ornu zac loy lo coz nu ric la añ niy lo,
orze' nde' ricy ñi gal nu ricy tub yag nu rbic gyel mbañ niy.

¹³ Yu nu rdily lo lo riidz ni Ñgyoozh,
yu ze' gyicy shniy nu nac coz nu bicy yu.
Ze' yu nu rdzib lagy lo mandaar nim, yu ze' gyad iy.

¹⁴ Coz nu rlyuu mbecy nu yu' shcab ni, nde' nañ gal nu na tub ze' nu
driib nis nu rbic gyel mbañ.
De riidz ze' gyicy ñi nu gruu mbañ mbecy.

¹⁵ Benu mbecy nap na shcab niy,
orze' nde' gyicy ñi nu ca lagy losa'y loy.
Ze' mbecy nu wayicy cup dey consuel lo,
yu ze' deet chesay gyishlombecy.

¹⁶ Mbecy nu rash shcab, yu ze' gyicy yu gal mod nu druu nañ shcab
niy.
Ze' mbecy nu ton na, yu ze' gyicy yu nu gabe gyel ton niy.

¹⁷ Benu tub mbecy nu rza nu rasoo wagyicy paay,
orze' yu ze' ricy deet yu.
Ze' benu tub mbecy nu rza nu rasoo ricy paay,
orze' ricy yac yu ni losa'y.

¹⁸ Benu tub mbecy dily loy lo consef nu rbic losa'y,
orze' gyet gyel zi niy, nunu waca lagy mbecy loy.
Ze' benu zuub gyidag yu ni losa'y,
orze' rca lagy mbecy loy.

¹⁹ Yet lagy mbecy ornu zac yu lo coz nu rlagy yu.
Nde' nu de mbecy ton walagy yu gruu chuy lo coz a' nap.

²⁰ Yu nu gac nu mbecy nu yu' shcab ni, yu ze' galy shcab niy.
Yu nu gac nu mbecy ton, zac ziy.

²¹ Coz deet zaab ñi ich mbecy cyi.
Ze' mbecy nu ricy coz nu se'ñ, yu ze' nap na iy gyad.

²² De mbecy nap gad gyel nap niy nu zeeñ yu yaa de yag yu.
Ze' de mbecy cyi rcyaañ dey gyel nap
nu chañ yaa de mbecy nu ricy coz nu se'ñ.

²³ Lo yu ni mbecy zi druu sheñ cosech nu gow yu.
Ze' nu sac gyel fushtiz, wacabee la ca rash ñi.

²⁴ Mbecy nu wacshuu nu i'ñ, yu ze' wacay yu.
Ze' mbecy nu rshuu nu i'ñ, yu ze' rcay i'ñ yu.

²⁵ Mbecy nu ricy coz nu se'ñ, yu ze' rad row gyel yu.
Ze' mbecy a' nap gyel ran zi'l rded yu.

14 ¹ Biñ mñaan nu yu' shcab ni nap gyub ic mi de famil nim.
Ze' biñ mñaan ton, laab ub lam rnit lom lat de famil nim.
² Yu nu ricy gal mod nu rlagy ñi, yu ze' rdzib lagy yu lo Ñgyoozh.
Ze' mbecy nu yub mod a' nap, de yu ze' güii naañ yu lom.

³ De riidz nu driib ru' mbecy ton, nde' rlyuun nu le'y.
Ze' de riidz nu driib ru' mbecy nu yu' shcab ni, nde' gyicy ñi nu se la
la zac yu.

⁴ Benu sac tor, orze' ni' zi'l sac sheñ gyez nañ ye.
Nu nac tor, orze' rad sheñ cosech.

⁵ Teshtig nu ricy paa, waguuy.
Ze' teshtig nu wayicy paa, yu ze' rguuy.

⁶ Mbecy rgubdzaa, yu ze' rlagy yu galy shcab niy, tees wac.
Mbecy nu yu' shcab ni, rila a' biigy nu gyet lag yu cuen.

⁷ Bruu chu lo mbecy ton,
gun waly shcab nir nu nac de riidz nu driib ru'y.

⁸ Mbecy nu yu' shcab ni rad lagy yu lac mod gyicy yu nu nac shcab
niy.

Ze' mbecy ton, coz ton nu ricy yu rguuñ laab ub yu.

⁹ Mbecy ton wayicy cuen dey mas ricy yu coz cyi.

Ze' mbecy nap, yu ze' rlagy yu nap cyiiñ nuy losa'y.

¹⁰ Tub ga la mbecy rad lagy yu la na bis nu guti nañ lardooy.

Nunu ni tub la mbecy wagad lagy yu la coz yet lagy yu nañ lardooy.

¹¹ Nit lo famil ni mbecy a' nap.

Ze' de mbecy nap gruu nap de famil niy.

¹² Yu' mod nu ricy mbecy nu rlyu nu mod nap.

Ze' walab, gun mod ze' gyicy ñi nu gat yu.

¹³ Mas rigy mbecy, tees ri nu rac nañ lardooy.

Na ornu lazh nu yet lagy yu,

orze' mas gal ruun yu.

¹⁴ Mbecy a' nap razeed yu nu nac mod nu ricy yu.

Ze' mbecy nap nap zulagy yu nu nac mod nu ricy yu.

¹⁵ Mbecy sac shcab ni cheña lagy yu dela coz nu rnii mbecy loy.

Ze' mbecy rash shcab rgu' cuen yu ca par chay.

¹⁶ Mbecy nu yu' shcab ni rdzib yu lo coz a' nap,

nunu gruu chuy loñ.

Mbecy nu ton na ndejad yu,

nunu ricy cup yu consuel lo coz nu ricy yu.

¹⁷ Mbecy dza' ic, yu ze' wagnii la tooy

ornu ricy yu coz ton.

Ze' mbecy a' nap, dela mbecy ca ic dey loy.

¹⁸ De mbecy nu wagash shcab, tub zi la coz nu gyiyeeñ yaa dey, nde' coz ton.

De mbecy nu rash shcab, de yu ze' gad lagy yu zañ coz.

¹⁹ De mbecy nu shiñ ricy, de yu ze' rzaab tiily yu lo de mbecy nap.

De mbecy a' nap rza tiiñ dey la coz gyero' ni mbecy nu ricy coz nu se'ñ.

²⁰ Tub mbecy zi, mas de amig niy wayet lagy dey yu.

Ze' de mbecy guani'ñ drusuba' la amig niy.

- ²¹ Yu nu rgüii naañ lo losa' ricy yu cyi.
Ze' yu nu rashni lagy mbecy zi, yu ze' dzi niy.
- ²² De yu nu rboo ic coz a' nap, yu ze' radzay.
Tees benu mbecy yub yu mod nu gyicy yu coz nap,
orze' ca lagy mbecy loy, nunu ricy paa nu dey yu.
- ²³ De mbecy nu fert ricy riiñ, ricy dey gan.
Ze' de mbecy nu rnii riidz zi'l, de yu ze' gyel zi zuy.
- ²⁴ Gyel nap ni mbecy nu yu' shcab ni, nde' nañ gal nu na tub coron
nu zub tooy.
Ze' mbecy ton rabee nu ton nay nu nac gyel ton niy.
- ²⁵ Tub teshtig nu rnii rishli, yu ze' co mbañ yu tuuba' mbecy.
Ze' teshtig fals, yu ze' cush cyay ich losa'y.
- ²⁶ Yu nu rdzib lagy lo Ñgyoozh,
dzi fert consuel nu ricy cup yu lom.
Nu nac nde' a' rishdzidz yu' de i'ñ yu.
- ²⁷ Benu rdzib lagy mbecy lo Ñgyoozh,
orze' nde' nañ gal nu na tub ze' nu driib nis
nu gyicy ñi nu wat mbecy.
- ²⁸ Benu tub rey gyub ic yu zigy mbecy,
orze' dzi lily nay.
Ze' benu gyub ic yu ñuu zi mbecy,
orze' se la la sac yu.
- ²⁹ Mbecy nu wacha' ic, yu ze' dzi yu' shcab niy.
Ze' mbecy cha' ic, yu ze' ton nay.
- ³⁰ Benu che ti ri nañ lardoo mbecy,
nde' gyicy ñi nu cyiiñ ruub yu.
Ze' mbecy lagy saap, yu ze' nay
gal nu na nu radz nañ rit yu.
- ³¹ Yu nu rshet zi mbecy zi,
yu ze' tub yu nu rnii zi ni biñ nu psa' lagy yu.
Ze' yu nu rashni lagy mbecy zi,
yu ze' rca lagy yu lom.

³² Mbecy a' nap, yu ze' nit loy
nu nac coz a' nap nu ricy yu.
Ze' mbecy nu ricy coz nu se'ñ, yu ze' cyish loy
nu Ñgyoozh gac num yu mas gat yu.

³³ Nañ lardoo mbecy nu yu' shcab ni druu shcab lily.
Ze' nañ lardoo mbecy ton wacyuu lañ.

³⁴ Gyed gyel mbecy ni tub nac mbecy nu nac nu nap dey.
Ze' gruu gyel mbecy ni dey nu nac cyi.

³⁵ Tub rey dzi yet lagy mbecy nu zu riiñ loy
benu nap rcyiiñ yu.
Tees cha' ic yu ni mbecy nu waccyiiñ.

15 ¹ Ornu mbecy rdza'y nin,
ze' benu niin riidz nu gugy za,
orze' gyag ic yu.
Ze' benu niin riidz nu tañ za,
orze' dzi zir cha' ic yu.

² Driib riidz cyiiñ ru' mbecy nu yu' shcab ni.
Ze' mbecy ton driib riidz ton ru'y.

³ Ñgyoozh zum dela lugaar.

Rgüiim lo mbecy nap,
nunu rgüiim lo mbecy a' nap.

⁴ Riidz nu gugy za, nde' nañ gal nu na tub yag nu rbic gyel mbañ.
Ze' riidz a' nap, nde' ricy ñi ðay nu espiriit ni mbecy.

⁵ Mbecy ton wagyicy cuen yu
ornu shuu nu uz yuy.
Ze' yu nu lily na, ornu shuu nu uz yuy,
yu ze' gyicy yu nu gabe nu yu' shcab niy.

⁶ Mbecy nu ricy coz nu se'ñ, yu ze' yu' zañ coz cyiiñ yu'y.
Ze' mbecy a' nap zac deet yu nu nac coz nu ricy yu gan.

⁷ De mbecy nu yu' shcab lily ni, de yu ze' tush las yu riidz nu cyiiñ.
Ze' mbecy ton walab ni na coz nu druu nañ shcab niy.

⁸ Ñgyoozh wayet lagy mi gun nu rbic mbecy a' nap lom.
Tees ornu mbecy nu rnii coz nu se'ñ rnii nu dey mi,
orze' yet lagy mi.

⁹ Ñgyoozh wayet lagy mi mod nu ricy mbecy a' nap.
Tees rcam mbecy nu chesa mod nu se'ñ.

¹⁰ Yu nu gruu chu lo coz nu se'ñ, yu ze' gad tub cashtig ily niy.
Benu tub mbecy walagy yu nu shuu nu mbecy yu, orze' gat yu.

¹¹ Benu Ñgyoozh rad lagy mi la rac lat mbecy gut,
se yegar coz nu rnii too mbecy mbañ wad lagy mi.

¹² De mbecy rgubdzaa wayet lagy dey
ornu shuu nu mbecy yu.
Ni wayub yu mbecy nu yu' shcab ni chesa nuy.

¹³ Benu mbecy rigy rgüiiy, orze' yet lagy yu nañ lardooy.
Ze' benu mbecy shni rgüiiy, orze' ricy shniy.

¹⁴ Benu mbecy yu' shcab niy,
orze' yub yu mod nu gyet lag yu cuen.
Ze' mbecy ton yet la lagy yu mas shteeey.

¹⁵ Par mbecy nu rzac zi, de dzi la shni zu rziiy.
Ze' par mbecy nu nap zu lagy, de dzi la yu' sa' rziiy.

¹⁶ Nap zir benu mbecy gyel zi zuy,
se rdzib lagy yu lo Ñgyoozh,
gaze' nu gac yu mbecy guani'ñ,
tees a' gusht cyiiñ yu.

¹⁷ Nap zir gow mbecy gyeez ze' nu yu' mbecy nu rca losa',
gaze' nu gow yu beel chigud ze' nu yu' mbecy nu rzi lagy lo losa'.

¹⁸ Mbecy dza' ic, yu ze' cheel yuuy losa'y.
Ze' mbecy wacha' ic, yu ze' ricy yu
nu rzu' gyel ri zu ze' nu rucoo mbecy.

¹⁹ Mbecy zed dzi deet rzac yu.
Ricy yu gal nu ricy mbecy nu rded gyernez nu nguaa gyech.
Ze' nap rcyiiñ mbecy nu ricy coz nu se'ñ.
Nde' nañ gal nu na nu zay nez zu.

²⁰ Yu feñ nu yu' shcab ni, ricy yu nu yet lagy de mbel niy.
Ze' yu feñ nu ton na rgüii naañ yu lo de mbel niy.

²¹ Mbecy nu sac shcab ni, yu ze' yet lagy yu gyel ton.

Mbecy nu yu' shcab ni, yu ze' wazaan yu nu gadzay ni par bee ni par reg.

²² Benu sac yu nu rbic consef,
orze' coz nu rboo ic mbecy wacyuu nap ñi.
Par nu gruu nap ñi,
orze' rlagy ñi zañ de yu nu rbic consef.

²³ Tona' la yet lagy mbecy ornu cuic yu consef nap.
Nap tona' la ornu rniiy coz nu rlagy ñi tiem nu galagy ñi.

²⁴ Mbecy nu yu' shcab ni, yu ze' ricy yu mod nu cui mbañ yu,
walab mod nu gat yu.

²⁵ Ñgyoozh nit lom coz nu ricy cup mbecy le'.
Tees ñam coz ni byud.

²⁶ Ñgyoozh rzi lagy mi lo shcab ni mbecy a' nap.
Tees yet lagy mi riidz nu sac falt ni.

²⁷ De mbecy nu ye rzac ricy deet yu lat famil niy.
Tees benu mbecy washet ic yu nu cyish mbecy niy
par nu gyicy yu coz nu walab se'ñ,
yu ze' cui mbañ yu.

²⁸ Mbecy nu ricy coz se'ñ, yu ze' rash yu shcab anzir nu niy.
Ze' mbecy a' nap, yu ze' dzach rniiy riidz deet.

²⁹ Ñgyoozh wayicy cuen mi mbecy a' nap.
Tees zum altant ornu rnii nu mbecy nu ricy coz nu se'ñ mi.

³⁰ Yet lagy mbecy zac yu coz cyit na.
Nunu rasoo nap cuic ñi fers niy.

³¹ Yu nu zuub gyidag ornu shuu nu mbecy yu,
ornu rnii mbecy ze' lac mod cui mbañ yu,
orze' gaza' yu ze' chu'y lat de mbecy nu yu' shcab ni.

³² Mbecy nu wazuub gyidag ornu shuu nu mbecy yu, orze' yu ze'
wacay ub yu.
Ze' yu nu zuub gyidag ornu shuu nu mbecy, orze' yu ze' galy shcab
niy.

³³ Benu mbecy rdzib lagy yu lo Ñgyoozh,
orze' raly shcab niy.

Benu mbecy rlagy yu nu gyed gyel mbecy niy,
nu loga la rlagy ñi nu gyicy yu gyel gyidz niy.

16 ¹ Mbecy, yu ze' rboo ic yu la coz gyicy yu.
Ze' Ñgyoozh niim benu gac o nu wac.

² Mbecy, yu ze' rziiy nu dzi nap de coz nu ricy yu.

Ze' Ñgyoozh, mi ze' rad lagy mi la gyi' nu ni ricy yu.

³ Mnii nu der Ñgyoozh nu locyuub mi ru
nu nac de coz nu gyicy ru.

Orze' de coz nu gyicy ru ze', nde' gruu nap ñi.

⁴ Dela coz nu psa' lagy Ñgyoozh, psa' lagy miñ par tub coz.

Mas mbecy a' nap, psa' lagy mi nu chay lo cashtig.

⁵ Ñgyoozh wayet lagy mi de mbecy le'.

Waded la cha dey lo cashtig.

⁶ Nu nac nu Ñgyoozh rashni lagy mi de ub na,

nunu ricy mi gal nu rniim,

orze' gyicy mi nu gyecy cyin.

Ze' mbecy, ornu dzib lagy yu lom,

orze' gruu chuy lo cyi.

⁷ Ornu Ñgyoozh yet lagy mi mod nu ricy tub mbecy,

orze' mas gashtal de losa' yuuy nap chu' nuy yu.

⁸ Nap zir nu gyicy na gan ñumiiñ mod nu nap,

gaze' nu gyicy na gan sheñ mod nu walab se'ñ.

⁹ Tub mbecy, yu ze' co ic yu lac mod gyicy yu.

Ze' Ñgyoozh, mi ze' niim lac mod rlagy ñi nu gyicy yu.

¹⁰ Rey, yu ze' rniiy por cuen ni Ñgyoozh,

nunu cuic yu cashtig gal mod nu se'ñ.

¹¹ Nde' cuen ni Ñgyoozh nu de beey nu rtush pee, li rniñ.

Mi ze' psa' lagy mi mod nu rlagy ñi nu tush pee mbecy.

¹² De rey rzi lagy dey lo mbecy nu shiñ ricy,

gun gyel fushtiz, nde' ricy ñi nu nap gyub ic yu.

¹³ De rey yet lagy yu de mbecy nu rnii rishli,
nunu par yu ze' dzi sac de mbecy ze'.

¹⁴ Benu tub rey cha' ic yu ni tub mbecy,
orze' nde' nañ gal na nu bri tub rasoo nu gat yu.
Na benu yu' shcab ni mbecy ze',
orze' yub yu mod nu gyag ic rey ze'.

¹⁵ Ornu yet lagy rey, orze' gad nu cui mbañ mbecy.
Ornu nap ricy nuy mbecy, orze' nde' nañ gal na za nu cyid nu gyey.

¹⁶ Dzi zir sac ñi nu galy shcab ni mbecy gaze' or.
Dzi zir sac ñi nu gyet lag yu cuen gaze' plat.

¹⁷ Mod nu nil ricy mbecy nap, nde' nu gruu chuy lo coz a' nap.
Benu mbecy ricy cuidad yu coz nu ricy yu,
ni' zi'l ricy cuidad ub yu.

¹⁸ Benu mbecy gyicy le'y, orze' nde' gyicy ñi nu wayicy yu gan.
Benu mbecy gyicy ñgyay, orze' nde' gyicy ñi nu gyes saay.

¹⁹ Nap zir nu gyicy mbecy gyel gyidz niy lat mbecy zi,
gaze' nu gyicy yu nu dzi guani'ñ yu lat mbecy le'.

²⁰ Benu nap cu' cuen mbecy de coz nu dulyuu niy orze' gyicy yu gan.
iDzi ni mbecy ornu gyicy cup yu consuel lo Ñgyoozh!

²¹ Yu nu nap rash shcab, nii mbecy nu yu ze' siñ tooy.
Riidz nu nap za, nap zir rcuugy ñi lardoo mbecy.

²² Benu nap gyet lag mbecy cuen,
orze' nde' nañ gal na tub ze' nu driib nis nu rbic gyel mbañ.
Benu lyuu mbecy ni mbecy ton,
orze' nde' tub coz ton zi'l.

²³ Yu nu nap rash shcab, yu ze' rad lagy yu lac mod niyy,
nunu riidz nu rniyy nap cuugy ñi lardoo losa'y.

²⁴ De riidz nu gugy za nañ gal nu na tub la' dziñ doo.
Riidz nu gugy za cuic ñi baloor ni mbecy,
nunu cuic ñi fers niy.

²⁵ Yu' mod nu ricy mbecy nu rlyu nu mod nap.
Ze' walab, gun mod ze' gyicy ñi nu gat yu.

²⁶ Cyiiñ ñi nu ran mbecy,
gun orze' gyicy ñi nu gyicy yu riiñ.
Orze' gad nu gow yu.

²⁷ Mbecy a' nap, dzi rboo loy par nu gruu zac coz a' nap.
De riidz nu driib ru'y, nde' nañ gal nu na lyush gyi.

²⁸ Yu nu shiñ na shcab ni, yu ze' cheel yuuy losa'y.
Yu nu rnii rishcuen, yu ze' gyicy yu nu la' losa' mbecy nu amig niy.

²⁹ Yu nu shet zi losa', yu ze' rguuy amig niy,
nunu ricy yu nu gadza yu ze' nez.

³⁰ Yu nu rziñ lo, yu ze' rboo ic yu nu gyicy yu coz a' nap.
Yu nu rucua' gyid ru', yu ze' bi mne' ic yu coz nu gyicy yu.

³¹ Ornu mbecy rtop tooy, nde' nañ gal na tub coron nu ca lagy mbecy
lo.
Mbecy gyicy yu gan ñi nu nac mod nap nu gusay gyishlombecy.

³² Nap zir mbecy nu wacha' ic gaze' mbecy balient.
Nap zir tub mbecy nu ricy mandaar ub,
gaze' yu nu ricy gan tub gyedz lat gyel yuu.

³³ Mbecy gac coy suert par nu gad lagy yu coz nu rlagy Ñgyoozh.
Ze' Ñgyoozh, mi ze' niim ca na nu gac.

17 ¹ Nap zir nu gow mbecy gyishtily wach lat nu chu'y nu gyel
ri zu,
gaze' nu chucooy nuy losa'y lat nu gyicy yu sa'.

² Moz nu dzi cyiiñ, yu ze' gyub ic yu i'ñ a' nap patroo niy.
Nunu gyiyeeñ gyel nap ni patroo yaay
laaba' gal nu gyiyeeñ ñi yaa de' zir i'ñ patroo.

³ De mbecy gyicy dey preb or nu plat nañ yo ni gyi.
Ze' Ñgyoozh gyicy mi preb nañ lardoo mbecy.

⁴ Mbecy a' nap, yu ze' zuub gyidag yu riidz a' nap,
nunu mbecy rguu, yu ze' zuub gyidag yu riidz rguu.

⁵ Yu nu rgubdzaa mbecy zi, yu ze' wayet lagy biñ nu psa' lagy yu de mod nu ricy yu.

Mbecy nu yet lagy ornu rzac zi losa', yu ze' waded la chay lo cashtig.

⁶ Yag de mbecy gush na dey gal nu na coron nu zub tooy.

Nunu de yu feñ dzi yet lagy yu nu nac de uz yu.

⁷ De riidz nu cyudz za wagyap ñi mbecy ton.

Nunu riidz rguu wangyap ñi mbecy nu ca lagy na lo.

⁸ Yu' mbecy nu cuic yu tiñ ni losa'y nu chay faboor niy.

Par yu ze' tiñ ze', nde' gyel lily niy.

Yu ze' rnii tooy nu gac gyicy yu la zi'l coz nu rlagy yu.

⁹ Benu tub mbecy rlagy yu nu ca losa'y yu,

orze' rlagy ñi nu gyicy sulagy yu de coz a' nap nu bicy losa'y nuy yu.

Tees benu caa ic yu coz a' nap ze',

orze' yu ze' gyicy yu nu gla' losa'y nu amig niy.

¹⁰ Dzi zir gruu nap ñi benu shuu dun mbecy nu yu' shcab ni,

gaze' nu shet na tub gaynal yaa cuart ich mbecy ton.

¹¹ Mbecy rnid ru' nu chucoo zi'l yu rlagy yu.

Orze' zeed dey tub yu nu wagashni lagy nu cuic yu cashtig niy.

¹² Nap zir dzeel lon tub os dza' ic

gaze' nu dzeel lon tub mbecy ton lat nu ricy yu coz ton.

¹³ Benu tub mbecy nap gyicy nuy losa'y,

ze' yu nu nap bicy nuy ze', yu ze' shiñ gyicy nuy yu,

orze' rila waruu coz deet lat de famil ni yu nu shiñ bicy ze'.

¹⁴ Benu tub mbecy zuub yu gyi' gyel yuu nu losa'y,

orze' nde' nañ gal na nu blaas yu tub gyegy ze' nu ca tom ni nis.

Nde' nu nap zir nu gyicy ru nu checa gyel yuu ze' anzir nu duñ niñ.

¹⁵ Ñgyoozh wayet lagy mi

benu mbecy glaay mbecy nu yu' falt ni,

o benu niy nu yu' falt ni mbecy nu sac falt ni.

¹⁶ Benu tub mbecy ton cyish yu tiñ par nu sya'y,

leew la cyish yu tiñ ze', gun sac shcab niy.

¹⁷ De amig dub laa tiem rcay losa'y.

Nunu lat nu deet rac,
orze' na dey gal nu na bicy yu nu losa'y.

¹⁸ Tub mbecy nu wagash shcab,
yu ze' rzay faboor ni amig niy ornu coy tiñ.
Orze' gyicy yu nu di'ñ ze' ca lo cuen niy.

¹⁹ Yu nu dzi cyi ru', yu ze' dzi gusht niy nu chucooy.
Yu nu driib zily ub, yu ze' gyicy yu nu nit lo ub yu.

²⁰ Mbecy nu shiñ na shcab ni rila waruu nap yu.
Nunu yu nu driib riidz rguu ru', yu ze' zac deet yu.

²¹ Dzi rac nañ lardoo tub mbecy benu i'ñ yu dzi ton nay.
Rila a' zu cyit lagy tub mbecy benu sac shcab ni i'ñ yu.

²² Benu zu cyit lagy mbecy, orze' nde' nañ gal nu na tub guñaa nap.
Tees benu tub mbecy shi'ñ yu baloor, orze' nde' nañ gal na tub güii.

²³ Mbecy a' nap "O", niy nu cyish mbecy tiñ niy ngach
par nu cue' gyicy yu gal mod nu se'ñ.

²⁴ Coz nu ricy ñi presis par mbecy nu yu' shcab ni, nde' nu galy
shcab niy.
Ze' mbecy ton wacabee la coz nu ricy ñi presis par ub yu.

²⁵ Mbecy ton, yu ze' gyicy yu nu gyicy shni de mbel niy,
nunu cheti bis nañ lardooy.

²⁶ A' nap nu co dey mult ni mbecy nu sac falt ni,
nunu a' nap benu cuic dey cashtig ni mbecy nu rca lagy losa' lo.

²⁷ Mbecy nu yu' shcab ni, yu ze' walab nu dzi rniiy.
Nunu mbecy nu yu' shcab ni, wacha' ic yu.

²⁸ De mbecy ton rnii de losa'y nu yu' shcab niy
benu soow yu ru'y nunu waniiy.

18 ¹ Mbecy ñgya ryub yu coz nu rlagy ub zi'l yu.
Nunu yu ze' wazuub gyidag yu ni ni tub la mbecy nu cuic
consef niy.

² Mbecy ton, yu ze' walagy yu sya'y.
Tub zi la coz nu rlagy yu gyicy yu,
nde' nu nii too mbecy nu dzi yu' loy.

³ Ornu mbecy ricy yu coz a' nap, yad ñi nu gat loy.
Ornu ricy le'y, yad ñi nu gruu gyel mbecy niy.

⁴ Riidz nu rnii mbecy nu yu' shcab ni, nde' nañ gal na nis nu ri gyi, o
gyoow nu dzach rza.

⁵ A' nap nu feez chay faboor ni mbecy nu yu' falt ni,
nunu wagyicy cuen yu coz nu yad ñi ni mbecy nu sac falt ni.

⁶ Riidz nu rnii mbecy ton, nde' ricy ñi nu ru'ña gyel yuu loy.
Rlagy ñi nu dugaaz yu nu nac de riidz nu driib ru'y.

⁷ Riidz nu driib ru' mbecy ton, nde' gyicy ñi nu gnuy,
nunu gyicy ñi nu cha duu yeñ yu.

⁸ Rishcuen, nde' nañ gal nu na tub ru' comid nu tona' la nap row.
Tona' la nap chetiñ.

⁹ Mbecy zed nu mbecy nu rnit lo, de yu ze' rlyu nu bicy yu losa'y.

¹⁰ Ñgyoozh nam gal nu na tub yu' nu dzi gya
nu soow ñi mbecy nu ricy coz nu se'ñ par nu cue' shiñ zac yu.

¹¹ Mbecy guani'ñ rash yu shcab nu gyel nap niy.
Nde' nañ gal na tub gyedz nu ri noow nañ lo' nu gya.

¹² Despuees ornu gyicy le' mbecy, orze' nit loy.
Despuees ornu bicy yu gyel gyidz niy,
orze' gyed gyel mbecy niy.

¹³ Benu tub mbecy niy anzir nu zub gyidag yu,
orze' ton nay, nunu gruu to' loy.

¹⁴ Ornu tub mbecy garat yu, benu cuic yu baloor, orze' gagyey.
Tees benu shi'ñ yu baloor, orze' ¿cyu gagye?

¹⁵ Mbecy nu rad lagy, nu mbecy nu yu' shcab ni,
orze' gad nu gyet lag yu cuen de coz nu ryub yu.

¹⁶ Benu mbecy cuic yu coz leew,
orze' gyal ro', nunu gac chay gashtal lo yu lily.

¹⁷ Coz nu rnii mbecy lo feez loga la, nde' rlyu nu rishli gashtal ornu
nii tuuba' mbecy.
Orze' nuy coz rishli.

¹⁸ De mbecy co dey suert ben ca nay gyicy yu gan,
gun orze' gyicy dey nu checa gyel yuu lat losa'y.
Orze' gyicy ñi nu gabe ben ca nay gyicy yu gan.

¹⁹ Biigy zir nu gyicy nap na riidz nu tub mbecy nu shiñ bicy dun,
gaze' par nu gyicy na gan tub gyedz nu ri nañ lo'.
Gyel yuu nde' nañ gal na tub ro' ni gyedz nu wac ded na.
Orze' wac chan loy.

²⁰ Tub ga la mbecy rlagy ñi nu gow yu de coz nu rad nu nac de riidz
nu rniiy.

²¹ Mbecy cui mbañ yu o nu gat yu dub gal nu na riidz nu rniiy.
Mbecy nu dzi rnii, de yu ze' gyad iy.

²² Yu nu gad mñaá, yu ze' gad tub coz nap niy,
nunu Ñgyoozh nap gyicy num yu nu nac mñaay.

²³ Mbecy zi rnishbaay.
Ze' mbecy guani'ñ tañ rniiy.

²⁴ Yu' nu a' biigy gruu chu mbecy lo amig niy.
Yu' ga' nu dzi zir ricy paa amig ni mbecy gaze' tub bicy yu.

19 ¹ Nap zir nu gac naa mbecy zi nu waguu
gaze' nu gac naa mbecy ton nu rguu.

² A' nap benu tub mbecy gzu fert yu, ze' wagad lagy yu.
Benu tub mbecy dzi dzach zuy, orze' dzi dzach gadzay.

³ Yu' mbecy rnuy ub yu nu nac de coz ton nu ricy yu.
Gaze' nu rniiy nu nde' falt ni Ñgyoozh.

⁴ Benu mbecy guani'ñ yu, orze' tona' la yu' amig niy.
Ze' mbecy zi wacabee ca yu' amig niy.

⁵ Benu riib ru cyi fals too losa'r lo de fushtiz,

orze' waded la char lo cashtig.
Rila walar.

⁶ Dela mbecy rlagy yu nu gyet lagy de fushtiz yu.
Dela mbecy nac yu amig ni yu nu rbic coz leew.

⁷ Benu mbecy zi, mas de bicy yu wagyicy cuen dey yu.
Ze' yegar de amig gyicy cuena' dey yu.
Mas rnishbaa lay zaab yu ich dey, tees gyazet dey loy.

⁸ Benu mbecy yet lagy yu nu gyet lag yu cuen,
orze' yu ze' nap ricy nuy ub yu.
Benu yet lagy yu de coz nu yet lag yu cuen,
orze' gruu nap yu.

⁹ Yu' mbecy nu riib yu cyi fals too losa'y lo de fushtiz.
Orze' ni tub lay wac gruu chuy lo cashtig.
Benu rguuy, orze' bi ca lo cuen nu nit loy.

¹⁰ A' nap nu cyiiñ mbecy ton gal mod nu rcyiiñ mbecy güani'ñ.
A' nap nu gyub ic mbecy nu nac moz por fers la de famil ni rey.

¹¹ Benu mbecy rasoo, orze' walagy ñi nu cha' ic yu.
Ornu shiñ ricy nu mbecy yu,
orze' nap rabee nu dzi lily nay
gyi' nu wagyicy cuen yu.

¹² Ornu tub rey cha' ic yu,
nde' nañ gal nu na nu rbish ti tub bishtoo.
Ze' ornu nap ricy nuy mbecy,
nde' nañ gal nu na nu yet gyey tiem niñ.

¹³ Benu tub yu feñ ton,
orze' gyicy yu nu nit lo uz yu.
Benu tub biñ mña a zaab rnid ru' lam lo ñgyeem,
mi ze' nam gal nu na de ndzuj ni nis nu zaab driib la.

¹⁴ Tub yu', gal nu gyel nap, nde' gya'n nu zeeñ mbecy ni i'ñ yu.
Ze' biñ mña a rasoo nu gac mña a yu gyey,
nde' coz nu gruu tub zi la gal lo Ñgyoozh.

¹⁵ Tanta' nap raas mbecy zed.
Na despuees, orze' ryan yu.

¹⁶ De yu nu ricy paa nu de riidz ni Ñgyoozh, de yu ze' tuñ cui mbañ yu.

Ze' de yu nu rgüii naañ loñ, de yu ze' waded la gat yu.

¹⁷ Benu tub mbecy nap ricy nuy mbecy zi,
orze' nde' nañ gal nu na nu rbic yu tiñ co Ñgyoozh.
Orze' mi ze' cyish mi niy nu nac de coz nu bicy yu.

¹⁸ Gyicy nap ru de i'ñ ru tiem nu gac locyuub ru.
Benu wayicy ru nde', orze' ub lar rnur dey.

¹⁹ Mbecy dza' ic rlagy ñi nu cyish yu de coz nu ricy yu.
Benu co nap ruy tub tir,
orze' ni' zi'l rlagy ñi gyicy ru tuuba' tir.

²⁰ Nap bzuub gyidag ornu mbecy rbic dey consef nir,
nunu “O” mnii ornu rlyuu dey nir,
gun or gales, orze' gyac ru mbecy nu yu' shcab ni.

²¹ Zañ coz druu nañ lardoo mbecy nu gyicy yu,
tees tub lo zi'l coz nu rlagy Ñgyoozh nde' gac ñii.

²² Nap benu mbecy nap ricy nuy losa'y.
Nap zir nu gyel zi zu mbecy
gaze' nu gac yu mbecy rguu.

²³ Benu mbecy rdzib lagy yu lo Ñgyoozh,
orze' nde' gyicy ñi nu cui mbañ yu.
Orze' yu ze' nap la zu lagy yu.
Sac la nu sug ic yu.

²⁴ Mbecy nu tona' la razeed,
yu ze' ni wagoow yu ub yu.

²⁵ Benu ric na cashtig ni mbecy ñgya,
orze' sya' de' zir mbecy nu wagad lagy
nu cue' nu ni gyicy yu.
Benu shuu dun mbecy nu yu' shcab ni,
orze' dzi zir galy shcab niy.

²⁶ Tub lo zi'l de mbecy wagat lo, nu de mbecy gash zu,
tub lo zi'l de yu ze' shiñ ricy nuy uz yu o nu cyuu nuy ñaay.

²⁷ Yu feñ ne, ornu checar nu rzuub gyidag ru de riidz nu rdulyuu nir, orze' niga ruu chur lo de coz nu nil rad lagy ru.

²⁸ Ze' nu rguu teshtig ze' sac la gyel fushtiz.
De mbecy a' nap ga ub riidz a' nap la driib ru'y.

²⁹ De mbecy a' nap bi ca locuen nu cha dey lo cashtig,
nunu bi ca lo cuen nu dugaaz de mbecy ton.

20 ¹ Mbecy rgubdzaay losa'y nu nac ñup.
Ze' mbecy rucooy nu losa'y nu nac nis rzugy.
Ca zi'l na yu nu dzi ro', yu ze' nac yu mbecy nu sac shcab ni.

² Ornu cha' ic tub rey, nde' nañ gal nu na nu rbishti tub bishtoo.
Benu cha' mbecy ic yu, orze' ricy yu nu rishdzidz nu gat yu.

³ Dzi lily na tub mbecy benu watub suy losa'y nu riidz.
Tees cyu zi'l mbecy ton gac gzuub yu gyi' riidz nu tub suy losa'y.

⁴ Benu mbecy razeed yu nu la'y yu tiem niñ,
despuees wad la cosech nu te'y.

⁵ De coz nu rnii too mbecy nde' nañ gal nu na nis nu ri nañ tub zo
gyi.
Ze' mbecy siñ too gac gyicy yu nu gruu zac ñi.

⁶ Dela mbecy rniyy nu nac yu mbecy ricy paa.
Orze' ¿ca gyap na yu nu rishli ricy paa ze'?

⁷ Dzi ni yu feñ benu uz yu a' nac yu mbecy rguu,
nunu ricy yu gal mod nu se'ñ.

⁸ Ornu tub rey ricy yu gyel fushtiz,
orze' nap rgu' cuen yu ca na coz nu nap nunu ca na coz nu a' nap.

⁹ ¿Walab gaal ruu su tub mbecy nu niyy:
“Ya bicy caacya nañ lardo, nunu sac la cyi”, niyy?

¹⁰ Ñgyoozh rzi lagy mi lo mbecy nu wactush pee za'.

¹¹ Mas gal tub yu nguzh mi', gac gad lagy na la nay nu nac de coz nu
ricy yu,
benu nap ricy yu o nu a' nap ricy yu.

¹² Ñgyoozh briic mi ur lon par nu gzac na,
nunu briic mi gyidag na par nu gyeñ na.

¹³ Benu dzi gusht nir nu gas ru,
orze' gyel zi gzur.
Benu co pcaal ru,
orze' gad sheñ de coz nu gow ru.

¹⁴ De yu nu rzii la coz: “Dzi ñgyup”, rnii dey.
Despuees orze' driib zily dey ub yu
nu nac nu dzi barad guud ñi niy.

¹⁵ Benu rniir riidz nu rnii mbecy nu yu' shcab ni,
orze' de riidz nu rniir dzi zir sac ñi gaze' or o de gyita' ña nu dzi
ñgyup sac.

¹⁶ Benu tub mbecy yad booy tiñ lor,
ze' tuuba' mbecy ne' ic yu ni mbecy yad ze',
orze' mnii lo yu nu ne' ic niy nu rzeñ yu shab yu gyi' tiñ nir.

¹⁷ Tona' la nap row comid nu rad nu nac de coz a' nap nu ricy
mbecy.
Ze' despuees orze' gyac ñi ru'y gal nu row tub ru' yu uzh.

¹⁸ Ornu mbecy rboo ic yu de coz nu gyicy yu,
orze' gruu nap ñi niy nu nac de consef nu briic mbecy niy.
Orze' cue' gyicy ru gyel yuu anzir nu cyiñ ru consef lo mbecy.

¹⁹ Mbecy nu rnii rishcuen wagac soow ru'y de coz ngach.
Nde' nu cue' gac nur mbecy nu ro rishcuen.

²⁰ Benu zaa lagy ru ni uz ru nu ni ñaar,
orze' gat ru gal nu rzac gyi ni candiil ornu ryuuñ.

²¹ Benu feñ mbecy gyiyeeñ gyel nap yaay,
orze' walab nu dzi nap gyicy nuñ yu ornu gyaguush yu.

²² Rila cue' nu ub ru gyicy gal gar.
Bicy cup consuel lo Ñgyoozh.
Orze' mi ze' gyicy mi nu chesu nap ñi nir.

²³ Ñgyoozh wayet lagy mi ornu mbecy wac tush pee za'y de coz nu
rut yu o coz nu zi ub yu.

²⁴ Orze' ðlac mod gyet lag na cuen nez nu chan
lat nu zun gyishlombecy ii?

Orze' ub la Ñgyoozh niim ca na nez nu rush na.

²⁵ Bicy cuidad ornu niir lo Ñgyoozh tub coz nu waded la gyicy ru.
Dzi ga dza shcab nir despuees.

²⁶ Benu tub rey lily nay,
orze' gyicy yu nu gad lagy yu ca na mbecy nu shiñ ricy.
Orze' washni lagy yuy nu cuic yu cashtig niy.

²⁷ Espiriit nu briic Ñgyoozh ni mbecy,
nde' nac ñii yaa nu ricy nu gabe de coz nu yu' nañ lardooy.

²⁸ De rey zuy riiñ dub laa lat nu rniiy de coz rishli,
nunu nap ricy nuy de mbecy.

²⁹ Dzi ga nap nu de yu feñ fert yu.
Dzi ga cyit rabee nu rtop too de mbecy gush.

³⁰ Yu' tiem rlagy ñi nu zac zin,
orze' nde' gyicy ñi nu chaan mod nu cyiiñ na.

21 ¹ Lardoo rey nañ gal nu na gyoow.
Ñgyoozh rbic mi nez niñ.
Orze' rbic ñi welt ca zi'l ze' nu rlagy mi.

² Mas mbecy rnii tooy nu ricy yu mod nu rlagy ñi,
tees Ñgyoozh nap rad lagy mi dela coz nu yu' nañ lardooy.

³ Dzi zir yet lagy Ñgyoozh ornu ricy na de coz nu se'ñ gal nu mod nu
rlagy ñi,
gaze' ornu dric na gun lom.

⁴ Cyi na ornu tañ güiin lo losa'n,
nu ornu gyicy le'n nañ lardoon,
nunu ornu gyicy na de coz shiñ na.

⁵ Benu mbecy nap gash yu shcab lac gyicy yu,
nunu benu fert ricy yu riiñ,
orze' dub gusht la cyiiñ yu.
Ze' benu mbecy ryub yu mod nu gyel gya' lo riiñ,
orze' ru'ña gyel zi loy.

⁶ Dzach rlazh de coz nu rad nu nac gyel rguu.
Nunu sij zi'l ded ñi gal na tub birzigy
nunu gyicy ñi nu gat mbecy.

⁷ De mbecy a' nap nit lo dey nu nac de coz shiñ na nu ricy yu
nu nac nu washet ic yu nu gyicy yu mod nu se'ñ.

⁸ De mbecy a' nap za dey tub nez nu za dzaa la.
Ze' de mbecy nap za dey tub nez nu li za.

⁹ Nap zir nu cyiiñ na nañ baa dzi'ñ
gaze' nu cyiiñ na nañ tub yu' cyit na nu tub biñ mñaan ruid ru'.

¹⁰ De mbecy a' nap dzi bizh dey nu gyicy yu nu gatow ni losa'y.
Wagashni lagy dey de mbecy nu rcyiiñ gaab ga.

¹¹ Ornu de mbecy rguu bdzaa chay lo cashtig,
orze' mbecy wacnii too ze' gad shcab niy.
Ze' mbecy siñ too gad shcab niy nu nac nu dulyuu niy.

¹² Ñgyoozh, biñ, nu ricy de coz nu se'ñ, rad lagy mi
la coz rac nañ yu' ni de mbecy a' nap,
nunu gyicy mi nu nit lo dey.

¹³ Benu mbecy soow yu gyidag yu ornu cush ti mbecy zi,
orze' ni' zi'l se cyu la gyicy cuen yu
ornu shuub dzi nu gyicy falt la coz niy.

¹⁴ Benu tub mbecy rzi lagy yu lor,
orze' ngach briic tub coz ganiy.
Orze' gyag lagy yu.

¹⁵ Ornu rad gyel fushtiz, orze' tona' la yet lagy de mbecy nap.
Ze' de mbecy a' nap rlazh consuel ni dey.

¹⁶ Benu mbecy ruu chuy lo mod nap,
orze' nez nu gash yu nde' zañ lat de mbecy gut.

¹⁷ De mbecy nu dzi yet lagy gyicy gusht,
de yu ze' gyel zi zuy.
De yu nu bizh ñup ni urbyay gal nu comid nap,
yu ze' wac yu mbecy guani'ñ.

¹⁸ Yu' tiem nu Ñgyoozh rbic mi cashtig ni de mbecy a' nap
par nu rboo mbañ mi de mbecy nim.
Rbic mi cashtig ni de mbecy nu rdzib lagy den lo
par nu rboo mbañ mi de mbecy nu ricy de coz nu se'ñ.

¹⁹ Nap zir nu cyiiñ na ub zin ngush
gaze' par nu cyiiñ dun tub biñ mñaan nu cyi ru' nu dzi rtub sum
ñgyeem.

²⁰ De mbecy siñ too ricy cup dey gyel nap
nunu dub gusht la rcyiiñ yu.
Ze' de mbecy ton dzach rniit yu dela tiñ nu ricy cup yu.

²¹ Benu mbecy ryub yu mod nu se'ñ,
nunu nap ricy nuy de losa'y,
orze' tuñ rcyiiñ yu,
nunu ca lagy mbecy loy,
nunu nap gyicy nu mbecy yu.

²² Soldad nu siñ too gac gyicy yu gan tub gyedz fert,
nunu gac tiily yu lugaar fert ni losa' yuuy.

²³ Benu gyicy cuidad ru de riidz nu rniir,
orze' wazac ru lo coz deet.

²⁴ De mbecy rguu bdzaa, ñgyay, nunu le'y,
nunu dela coz nu ricy dey bded ru' ga' la ñgya ricy dey.

²⁵ De mbecy zed nu walagy gyicy riiñ, de yu ze' rut ub lay.

²⁶ Mbecy ze', de coz nu rlagy yu nu gad ganiy, se nu gusu zi'l ic yuñ.
Ze' de mbecy nap, yu ze' wacsi laay rbic yu coz ni losa'y.

²⁷ Ñgyoozh wagyet lagy mi ornu de mbecy a' nap rbic dey gun nim,
yegar ornu rgyish loy nu gad coz a' nap nu nac gun ze'.

²⁸ Yu nu driib cyi fals ic losa' nit loy.
Ze' yu nu nap rgu' cuen, yu ze' gzu tuñ coz nu niy.

²⁹ De mbecy a' nap ricy zed la loy.
Ze' de mbecy nu ricy coz nu se'ñ nap rad lagy dey coz nu ricy yu.

³⁰ Se la la cyiiñ ñi mas nap rad lagy mbecy,
mas nap rash yu shcab
benu Ñgyoozh zam contr niy.

³¹ Mbecy gac zu lily yu cuay par nu cha ma gyel yuu,
tees laab Ñgyoozh gyicy mi nu gyicy yu gan gyel yuu ze'.

22 ¹ Ricy zir ñi presis nu ca lagy mbecy lor,
nunu nu nap nii dey nu nac ru
gaze' nu gad sheñ or nu plat nir.

² Tub coz nu mbecy zi nu mbecy guani'ñ saap dey losa'y.
Nde' nu laab Ñgyoozh psa' lagy mi rup nac lay.

³ Mbecy nu yu' shcab ni rad lagy dey ornu yad coz deet.
Orze' druu chu dey loñ.
Ze' mbecy nu sac shcab ni waruu chu dey loñ.
Orze' zac zi dey nu nac ñii.

⁴ Benu dzib lagy der lo Ñgyoozh,
nunu benu a' nac der mbecy le',
orze' gad gyel nap nir,
nunu de mbecy ca lagy dey lor,
nunu tuñ cyiiñ ru gyishlombecy.

⁵ Nez ni de mbecy a' nap nash ya gyech,
nunu zaab zu la caa.
Benu mbecy ricy cuidad yu ub yu,
orze' gruu chuy lo nez ze'.

⁶ Blyuu der ni i'ñ ru ca na nez nap.
Orze' waruu chu dey loñ ornu gyaguush yu.

⁷ De mbecy guani'ñ ricy dey mandaar de mbecy zi.
Ni' zi'l de yu nu rboo tiñ nac yu moz ni yu nu rbic tiñ ze'.

⁸ Benu mbecy wayicy yu gyel fushtiz niy,
orze' gzac yu tub gyel zi.
Orze' be ze' checa nu gyicy ras nuy mbecy.

⁹ Dzi ni mbecy nu wacsiy ornu rbicy yu coz ni losa'y,
gun yu ze' rgoow yu mbecy zi.

¹⁰ Pcyuu nu de mbecy rguu bdzaa.
Orze' gya' lo nu rzub mbecy losa'y,
nunu rtub suy losa'y nu riidz.
Nunu gya' lo nu rzat zi dey losa'y.

¹¹ Benu mbecy gyacaacy nañ lardooy,
nunu benu gogy za de riidz nu rniiy,
orze' rey nap gac nuy yu.

¹² Ñgyoozh ricy mi nu rzu laa coz rishli.
Wazaan mi nu gzu de riidz rguu ni de mbecy a' nap.

¹³ Mbecy zed zu laay yu'y.
Orze' rniiy: “Benu gruu,
dzi ga dzeelal tub biidz.
Orze' cut ma ya”, rniiy.

¹⁴ Ru' biñ mñaagur rded nañ gal nu na tub gyerye nu dzi gyi.
De mbecy bzaa lagy Ñgyoozh ni gyet lag dey nañ ñi.

¹⁵ Coz ton druu nañ lardoo yu nguzh.
Orze' nu laspeed gyicy nap nay.
Orze' gruu chuy loñ.

¹⁶ Benu shet zi dey mbecy zi
par nu gyicy yu gan gyel nap,
o nu cuic leew yu coz ni guani'ñ,
orze' despuees gyicy falt la coz niy.

Gal rup tii rishcyit nu bzeen mbecy nu yu' shcab ni

¹⁷ Bzuub gyidag de riidz nu rnii mbecy nu yu' shcab ni.
Orze' nap gush shcab nu nac ñii.

¹⁸ Dzi ga nap benu checa ic ruñ,
nunu benu bi zur nu niir ñii nu ru'r.

¹⁹ Nee de riidz ii lor na,
gun orze' gyicy cup ru consuel lo Ñgyoozh, Shuaan na.

²⁰ Pcaa gal rub tii de riidz ii nu niir, riidz nu rbic consef.
Nde' riidz nu ricy ñi presis nu gad lagy na.

²¹ Nunu lyuuñ nir ca na coz rishli.
Ornu mbecy zu nez yu ru nu cha yub ru coz rishli nu gad lagy ru,
na ornu cyush cyar,
orze' gac niir loy gal nu rlagy ñi.

1

²² Rila cue' saap ru nu gyicy ru gan mbecy zi
nu nac nu gad zi'l mod nir.
Cue' gor too de mbecy nu rzaac deet

ornu zu dey lo de fushtiz.

²³ Gun Ñgyoozh chu'm faboor ni de yu zi ze'.

Orze' cuic mi cashtig ni de mbecy nu rgo too de yu ze'.

2

²⁴ Rila cue' gac nur mbecy dza' ic.

Ni cue' zaab lor lo mbecy rzi lagy.

²⁵ Gun dzi ga sya'r lo dey.

Orze' gyet lag ru nañ caa ni de coz nu ricy yu.

3

²⁶ Rila cue' ne' ic ru nu nac di'ñ reña' mbecy.

²⁷ Dzi ga wagyeer cyish ru.

Orze' gyash dey mas gashtal nuun nir.

4

²⁸ Rila cue' chaar se' bzaa gush nu bzuub gyitoo bel nir.

5

²⁹ Mbecy nu nap na riiñ ricy yu, yu ze' gzuy riiñ lo de rey.

Orze' walab lo gur mbecy la gzuy riiñ.

6

23 ¹ Benu gzub ru nu gor gyit nu tub yu lily,
orze' bicy cuidad nu de coz nu gow ru.

² Mas tona' la ran ru,

tees bzu cuidad nu cue' sheñ gow ru.

³ Cue' dzi gzac ru lo de coz nap nu cuic yu gow ru,

gun orze' dzi ga gyicy yu gan nu guuy ru.

7

⁴ Cue' laazh ru fers nir lat nu ryub ru gyel nap.

Cue' dzi gzu bich ru nu nac ñii.

⁵ Gyel nap gac sij zi'l nit ñi.

Nañ gal nu na nu zub lowe'ñ.

Orze' gac gyes nañ ñi chañ lo bi gal nu ricy chigyíñ.

8

⁶ Benu tub mbecy rziy nu rbic yu de coz ni losa'y,

yu ze' cue' gow nur yu gyit.

Cue' nu ric la añ nir lo de coz nu rbic yu nu gow mbecy.

⁷ Mas niy gab yu ru: “Bdow nunu go”, niy,

tees nañ lardooy walab rishli rniiy.

Gal nu rniiy, ni nay.

⁸ Orze' gab ru de coz nu bdor,
nunu leew la byabic ru gyel mbecy niy.

9

⁹ Cue' niir riidz nu nap za lo mbecy ton,
gun yu ze' gubdzaay de riidz nu niir.

10

¹⁰ Cue' chaar se' bzaa gush.

Ni cue' cor yu ni de yu nguzh zi.

¹¹ Gun biñ nu ca lo cuen nu locyuub de yu ze',
mi ze' dzi fert mi.

Orze' mi ze' chu'm lo cuen ni de yu ze'.

Orze' cham contr nir.

11

¹² Nap bdu' cuen dela riidz nu rni moscuel nir.

Nap bzuub gyidag de riidz lily nu rlyuuy nir.

12

¹³ Cue' nu gyicy gul lagy ru nu gaaz ru yu nguzh nir.

Mas shet ru laspeed ich yu, tees walab nu gat yu.

¹⁴ Benu gaaz ruy nu laspeed,
orze' gyicy ru nu cui mbañ yu.

13

¹⁵ Yu feñ ne, benu gac ru mbecy nu yu' shcab ni,
orze' tona' la gyet lagya.

¹⁶ Gyet lagya nañ lardooy
ornu gyeña rniir de riidz nu se'ñ.

14

¹⁷ Cue' gyicy saap lagy ru de coz nu ricy de mbecy cyi,
sinu nap zir benu rdzib lagy ru lo Ñgyoozh dub laa tiem.

¹⁸ Gun orze' gruu nap ru par lo,
nunu walab nu leew la cyish lor lo de coz nu yad par lo.

15

¹⁹ Yu feñ ne, bzuub gyidag.

Bicy nu gac ru mbecy nu yu' shcab ni,

nunu nap gush shcab nu nac mod nu gzur.

²⁰ Cue' gac nur de mbecy nu dzi ro' mashcaly.

Ni cue' gac nur de mbecy nu dzi row shaad.

²¹ De mbecy rzugy gal nu de mbecy row bag, gyet gyel zi ni dey.
Mbecy zed cuiñ gzuy.

16

²² Bzuub gyidag ni uz ru.

Ti cue' yu ze', sac la ru.

Bicy nu gabe nu ricy ru graseer nu nac ñaar
lat nu bi zum gyel gush nim.

²³ Bicy nu gad de coz rishli,
nunu bicy nu gad shcab lily nir,
nunu bicy nu gyet lag ru cuen de coz nu dulyuu nir,
nunu bicy nu gyet lag ru cuen,
tees cue' cut ru de nu nde'.

²⁴ Tub mbecy gyet lagy yu nunu nap zu lagy yu
benu i'ñ yu nac yu mbecy nap nunu nap na shcab niy.

²⁵ Bicy tub mod nu gyet lagy uz ru nu ñaar.
Bicy nu zu cyit lagy ñaar, biñ nu bgaal ru.

17

²⁶ Yu feñ ne, nap bdu' cuen de coz nu ricya.

Gal mod nu ricya, ni' zi'l mod gyicy ru.

²⁷ Rishdzidz biñ mñaac congala nu biñ mñaac gur rded rishdzidz mi
gal nu rishdzidz tub gyerye gyi o tub zo gyi nu shii.

²⁸ Rishli de biñ mñaac ze' rsiin mi ni yu gyeeey
gal nu ricy gubaan.

Nunu ricy mi nu yu gyeeey wayicy paa ga'y nu mñaacy.

18

²⁹ ¿Cyu rac deet nañ lardoo?

¿Cyu nu ricy sentiir?

¿Cyu nu zaab rzub losa' la?

¿Cyu nu zaab rnii deet la?

¿Cyu nu gad güii sinu wacabee la gyi'?

¿Cyu nu gyow la urlo?

³⁰ Laab yu ze' yu nu zaab zu la lo mashcaly,
yu nu ricy preb de lo la nis cyudz nu a' yu' loy.

³¹ Cue' dzo'w ru lo ñup ni urbyay.

Cyit ñuu rabeen.

Ña la rgüiin.

Riib nu ryal loñ.

Nunu un la yet ñi.

³² Despuees orze' rucua'ñ
gal nu rucua' tub bily dañ.
Ricy ñi nu gatow gal nu ricy benen ni bily dañ.
³³ Gyicy ñi nu de' lor nunu niir riidz ton.
³⁴ Gyicy ñi nu rziir nu rded ru nañ barc lo nisyudoo,
o nu zub ru gal too timoo ni barc
ornu rguul nis ñi par re par ii la.
³⁵ Orze' niir: “Pshet mbecy ne,
tees wangad lagya.
Bdi su dey ya, tees wanrica rasoo.
Ornu grisha yaa, orze' do' se tub”, niir.

19

24 ¹ Cue' gasaap lagy ru nu nac de coz
nu ricy de mbecy a' nap.
Ni cue' nii toor nu gac nur dey.
² Tub lo zi'l nu zu dey shcab nu gyicy ras nuy de losa'y.
A' nii ga' dey reña' coz, se tub lo zi'l riidz a' nap driib ru'y.

20

³ Mbecy nap rash yu shcab ornu zaay tub yu'.
Fert zuuy ñi nu nac nu nap yet lag yu cuen lac mod gyicy yu.
⁴ Dza laa nañ yu'y yu' gyel nap nu cyit rabee
nu gyel nap nu ñgyup sac nu nac nu yu' shcab niy.

21

⁵ Nap zir nu gac naa mbecy nu yu' shcab ni
gaze' nu gac naa mbecy fert.
Ricy zir ñi presis nu gac naa mbecy nu gyet lag cuen
gaze' nu gac naa tub mbecy fert.
⁶ Gun ricy ñi presis nu nap gash mbecy shcab
anzir nu chu'y gyel yuu.
Nunu dub gal nu zu mbecy nu rbic zañ consef,
dub ni gad mod nu gyicy yu gan gyel yuu.

22

⁷ Dzi biigy shcab lily par de mbecy ton.
Watiib la riidz ru'y
ornu zuy lat mbecy nu ro riidz nu ricy ñi presis.

23

⁸ Benu dub laa tiem mbecy rash yu shcab
nu nac de coz a' nap nu gyicy yu,

orze' zaab riidz nu nac nuy mbecy nu deet ricy.

⁹ La zi'l coz nu rboo ic mbecy ton nu gyicy yu, nde' coz cyi.

Orze' dela mbecy rzi lagy yu lo mbecy rguu bdzaa.

24

¹⁰ Dzi ga shni zur benu se la la gyicy ru tiem nu deet rac.

25

¹¹ Benu ca lo cuen nu gat mbecy nu nac cyiy,

ze' sac falt niy,

orze' bloo mbañ yu.

Cue' zaan ru nu gat yu.

¹² Dzi ga rash ru shcab nu walab cuen nir.

Tees Ñgyoozh rad lagy mi la coz yu' nañ lardoor.

Mi ze' rñam ru.

Orze' rad lagy mi.

Nunu mi ze' gyabic mi ir dub gal na mod nu ricy ru.

26

¹³ Yu feñ ne, go' dziñ doo.

Gun nap ro'.

Gal nu nap ro' dziñ doo,

¹⁴ ni' zi'l nap na shcab lily par lardoor.

Bicy nu gad shcab lily nir.

Orze' nap zac ru par lo.

Nunu walab nu leew la rgyish lor loñ.

27

¹⁵ Cue' gyicy ru gal nu ricy mbecy a' nap.

Yu ze' rboo ic yu lac mod gyicy gubaan yu de coz ni mbecy nap gal
nu de yuu nu yu' nañ yu'.

¹⁶ Mbecy nap, mas la zi'l be tir gyes saay,

tees gyeshtey tuuba' tir.

Ze' mbecy a' nap, tub tir zi'l gyes saay tiem nu' gac deet.

28

¹⁷ Cue' gyet lagy ru ornu gyes saa de losa' yuur.

Ni cue' gyigy ru ornu glagy gyi'y.

¹⁸ Ñgyoozh gad lagy mi

benu ni gyicy ru nunu wayet lagy mi.

Orze' wabic mi cashtig ni dey.

29

¹⁹ Cue' sug ic ru nu nac de mbecy a' nap.
 Ni cue' gyicy saap lagy ru de coz nu ricy dey.
²⁰ Orze' de mbecy a' nap waruu nap dey par lo.
 Gun de yu ze' gnit yu
 gal nu ricy gyi ni candiil ornu ryuuñ.

30

²¹ Yu feñ ne, bicy nu dzib lagy ru lo Ñgyoozh,
 nunu pca lagy lo rey nir.
 Rila cue' gac nur mbecy nu za contr ni dey.
²² De mbecy nu ni ricy, tub sij zi'l rnit lo dey.
 Ni tub la mbecy wagad lagy yu la na cashtig gac cuic Ñgyoozh o nu
 gac cuic rey.

Zañ zir riidz cyit nu bzeñ mbecy nu yu' shcab ni

²³ Ni' zi'l tub mbecy nu yu' shcab ni mniy de riidz ii.

A' nap benu mbecy nu ri bee chay faboor ni tub mbecy
 anzir nu gyeñ yu la coz guc.

²⁴ Benu niy nu sac falt ni mbecy nu yu' falt ni,
 orze' rzi lagy mbecy loy,
 nunu rzaa lagy dey niy.

²⁵ Se benu rbic yu cashtig ni mbecy nu yu' falt ni,
 orze' gyet lagy mbecy yu nunu gruu nap yu.

²⁶ Benu mbecy rishli rca lagy yu lo losa'y,
 orze' rniy riidz rishli loy.

²⁷ Nu loga la zu nap ru riiñ nir ngush par nu gad coz nu gow ru.
 Despues orze' zuub ru gyi' nu zaar yu'r.

²⁸ Cue' gac ru teshtig fals nu niir nu yu' falt ni losa'r benu sac la gyi'.
 Cue' zaan ru nu griib riidz rguu ru'r.

²⁹ Cue' niir: “Ya gyicy du yu laaba' gal mod nu bicy nuy ya.
 Ya gyabica niy laaba' gal nu bicy nuy ya”, niir.

³⁰ Ya gusa lat naa mbecy zed.

Nunu bdeda lat lyucy urbyay ni mbecy nu sac shcab ni.

³¹ Ya bzaaca nu tona' la nash gyish lat ñi nu ya gyech.
 Ze' lo' gyita' nu zu dub yub la ru'ñ bzug lañ.

³² Ornu bzaaca de naa ze',
 orze' brusha shcab nu nac ñii.
 Na ornu bdu' cuenañ, orze' blyuuñ ne:

³³ “Das na tub miiñ.

Nit lagy na tub mi'.

Nunu laagy yaan toon nu nap zir das na.”

³⁴ Benu ni gyicy ru, orze' ru'ña gyel zi lor
 gal nu dru'ña tub gubaan.

Sij zi'l gyicy falt ñi nir

gal nu sij zi'l dru'ña gubaan nu zu tañ.

Tub naca' rishcyit nu bzeñ rey Salomoong

25 ¹ De nu nii riidz cyit ni Salomoong,
 riidz cyit nu pcaa de mbecy nu zu riiñ lo rey Ezequías, yu nu
 byub ic Judá.

² Cuen ni Ñgyoozh benu soow mi lo la coz.
 Ze' cuen ni rey nu shaal yu de coz ze'.

³ Gal nu wac gal naa baa nu tanta' gya.
 Ni' zi'l wac griin gal iñ nisyudoo nu tanta' gyi.
 Ni' zi'l wac gad lagy na la na de coz nu yu' nañ lardoo rey.

⁴ Benu loon toop nu yu' lat plat,
 orze' gruu gyiib nu bi zu lily par birgyiib.
⁵ Ni' zi'l benu loon mbecy a' nap nu yu' lat de fushtiz ni rey,
 orze' gad lagy mbecy nu riib ic yu nu gyel fushtiz.

⁶ Cue' gyicy lily ru ub ru ornu zur lo rey.
 Ni cue' gzur ze' nu rzu de mbecy lily,
⁷ gun cue' nu co dey gyel mbecy nir
 ornu shet yu ru lo rgüii la de yu lily.
 Nap zir nu gyicy zily mbecy ru ornu rniiy:
 “Gua ze' nu yu' mbecy lily”, rniiy.

Benu gzac urlo lar tub coz,
⁸ cue' nu dzi dzach char nu cu'r cyi lo de fushtiz.
 Dzi ga grusu mbecy nu niy nu walab rishli gal nu ru rniir.
 Orze' gruu gyel mbecy nir.
 Orze' wad lagy ru lac gyicy ru.

⁹ Benu ricy cup ru tub gyel dza' ic nu losa'r,
 orze' yu ze' zi'l go nur yu riidz.

Cue' niir lo reña' mbecy,
¹⁰ nis nii mbecy nu nac ru mbecy cuen.
 Orze' wacaa ga' lagy mbecy lor par lo.

¹¹ Cyit na de riidz nu rnii mbecy tiem nu rlagy ñi
 gal nu cyit rabee nab mansan nu byaa nu or nu ri nañ tub chicyiw
 plat.

¹² Dzi zir sac ñi ornu tub yu lily shuu nuy mbecy nu zuub gyidag
 gaze' tub bi' or o tub bec nu byaa nu or ga ub.

¹³ Tub yu nu ricy paa ornu rza nuy rasoo nap, yu ze' nay gal nu na
 nis rag
 ornu dzi zig tiem nu rdude' cosech.
 Orze' rbic yu fers ni patroo niy tuuba' tir.

¹⁴ Mbecy nu rnii nu waded la cuic la coz, ze' wabic yu,
 yu ze' nay gal nu na za nu yad nu bi nu washet ñi gyey.

¹⁵ Benu mbecy pasez nii nuy de fushtiz,
 orze' gyicy yu gan nu cuugy yu lardooy.
 Benu nu rasoo niy,
 orze' gyicy yu gan mas yu nu za contr niy.

¹⁶ Benu gyap ru dziñ doo, orze' go'r dziñ ni ma gal mod nu rlagy ñi.
 Na benu go' shaad ru dziñ ni ma, orze' tush cyañ nir.

¹⁷ Cue' nu cya' char yu' mbecy nu rcyiiiñ nur gaab ga nis gazed yu
 lor.
 Orze' gaduu lagy yu lor.

¹⁸ Dzi ga tañ riidz fals nu driib mbecy too losa'y.
 Tañ ñii gal nu tañ mandzicy, nu maz, gal nu gyech nu rzeed mbecy
 nu guaz.

¹⁹ Benu grish lon lo mbecy wagyicy paa tiem nu rac deet,
 nde' nañ gal nu na nu rdon gyit, ze' byalaa lay na,
 o nañ gal nu na nu se tub la' zi gyi'n rzan.

²⁰ Nu dul ru'n lo tub mbecy nu rzac deet,
 nde' nañ gal nu na nu loon shab yu tiem rag,
 nunu nañ gal nu na nu riily na zed ze' nu gud güii niy.

²¹ Benu losa' yuur ran yu, orze' briic coz nu gow yu.
 Benu rbigy yu nis, briic nis go'y.

²² Orze' gyicy ru nu gat loy.
 Orze' Ñgyoozh cyish mi nir.

²³ Bi nu druu par yaa been benu güiin ze' nu driib doo güidz,
nde' waded la yad nuñ gyey.
Ni' zi'l waded la gyicy rishcuen nu gazi lagy mbecy.

²⁴ Nap zir nu cyiiñ na nañ baa dzi'ñ,
gaze' nu cyiiñ na nañ tub yu' cyit na nu tub biñ mñãa nu rnid ru'.

²⁵ Ornu dru'ña rasõo nap nu druu lugaar zet,
nde' nañ gal nu na nis rag nu rdo'n tiem nu wach añ nin.

²⁶ Benu tub mbecy nap “O” rniiy ni mbecy a' nap,
yu ze' nay gal nu na ze' nu driib nis bag, o tub zo nu yu' nis yu.

²⁷ A' nap nu go' bag ru dziñ doo.
Ni' zi'l a' nap nu dzi yub ru gyel mbecy nu gyabic losa'r nir.

²⁸ Benu wagac gyicy ru mandaar ub ru tiem nu rzi lagy ru,
orze' nar gal nu na tub gyedz nu walab nañ lo' ri,
nunu gac chu' losa' yuuñ ru'ñ.

26 ¹ Walab se'ñ nu griib zily na mbecy ton.
Nde' nañ gal nu na nu gyet gyey rag tiem zig,
o nu gyet gyey tiem nu rdude' cosech.

² Se la la gyicy benu zaa lagy mbecy nir
benu walab ni rlagy ñi nu gyicy yu.
Riidz nu rnii dey
nañ gal nu na tub chigyñ nu zaab lo bi nunu rila wayet ma.

³ Yu' nu rlagy ñi nu shet ru quart ritiñ cuay.
Yu' nu rlagy ñi nu gzuur fren ru' bur.
Yu' nu rlagy ñi nu gaaz ru mbecy ton.

⁴ Cue' tush cyar riidz ton lo mbecy ton
nis gyac ru gal nu nay.

⁵ Ornu mbecy ton rnii ton yu,
orze' mnii coz nu laab ñi loy
nis nii tooy nu dzi coz ily nac ub yu.

⁶ Benu tub mbecy rnii nuy tub mbecy ton nu cha nuy tub rasõo,
orze' nde' nañ gal nu na nu cyug yu tub gyi'y o nu go'y benen.

⁷ Gal nu mbecy chi wacyiĩ gyi'y nu gzay,
ni' zi'l wacyiĩ riidz cyit nu driib ru' mbecy ton.

⁸ Yu nu griib zily mbecy ton nay
gal nu na mbecy nu rcyiigy nicy yu gyita' nu ri nañ gushaal.

⁹ Mbecy ton ni wagyet lag yu cuen de riidz cyit nu rniiy.
Yu ze' nay gal nu na mbecy rzugy.
Ni wagad lagy yu ryow gyech yaay.

¹⁰ Tub patroo nu rbic riiñ gyicy mbecy ton, o ni cyu zi'l mbecy nu
rded,
yu ze' nay gal nu na yu nu rgyit nu guaz.
Orze' rzed ton lay gyech ni guaz niy.
Orze' cad güiiy de lo la mbecy.

¹¹ Mbecy ton nu ricy coz ton tuuba' tir
nay gal nu na tub che' nu cush ca ma lo coz nu guugy ma.

¹² Dzi zir gruu nap ñi ni mbecy ton
gaze' mbecy nu rzii nu lily na,
ze' walab rishli lily nay.

¹³ Dzi yu' rishto' lo ni mbecy zed.
Orze' rniiy: “Wagac ruu,
gun dzi ga dzeela tub biidz gyernez.
Waded la zu tub biidz”, rniiy.

¹⁴ Gal nu cyudz rboyub yaro' lo bisagr niñ,
ni' zi'l mod rbish cya mbecy zed lo da' niy.

¹⁵ Mbecy zed guti yaay nañ gya'n yu.
Ni wacuica'y fers nu shuub ñi gal ru'y.

¹⁶ Mbecy zed rash yu shcab
nu siñ zir tooy gaze' gagy mbecy nu rbic consef nap.

¹⁷ Ornu tub mbecy rne' ru'y lat gyel cha' ic ni tuuba' mbecy,
orze' yu ze' nay gal nu na mbecy nu rgu' yaa gyidag che'.

^{18,19} Benu tub mbecy guuy losa'y,
gaze' nu niy: “Nu ricy ras zi'la”, niy,
orze' yu ze' nay gal nu na mbecy ton
nu rgyit nuy suu dañ yu nu gac cut mbecy.

²⁰ Benu sac yag, orze' gyu gyi.
Benu sac riidz cuen,
orze' rzeca nu rzub mbecy losa'y.

²¹ Gyerboo rbooñ boo rely,
nunu yag rgaaly zir ñi gyi.
Ni' zi'l mbecy nu ricy deet ricy yu nu rzub mbecy losa'y.

²² Tona' la nap row rishcuen.
Nunu yet lagy na don ñi.
Tees gyet lag ñi gal ze' nu gyi zir nin.

²³ Riidz nu cyudz za nu rnii mbecy nu a' nap na nañ lardoo,
nde' nañ gal nu na barniis fin nu driily mbecy ich gur gyis la.

²⁴ Mbecy rzi lagy lon ricy yu nu wagad lagy na nu rzi lagy yu nu nac
de riidz nap nu driib ru'y.
Yu ze' rzeti gyel rguu nañ lardooy.

²⁵ Mas tona' la gugy za de riidz nu rniiy,
tees cue' cheña lagy ru niy,
gun yu ze' dza laa nañ lardooy yu' coz a' nap.

²⁶ Mas ryub yu mod nu cue' gad lagy mbecy nu rzi lagy yu,
tees dela mbecy gzac yu de coz shiñ na nu gyicy yu.

²⁷ Yu nu rzu caa nu gyet lag losa', laab ub yu gyet lag yu nañ ñi.
Yu nu rtub gyita' too losa', laab tooy cush cyañ.
Orze' cyich ñgye'ñ yu.

²⁸ Yu nu rguu losa', yu ze' rishli wayet lagy yu yu nu rniiy lo.
Yu nu ryabic gyel mbecy ni losa', yu ze' rnuy losa'y.

27 ¹ Cue' gyicy le'r nu nac coz nu gyicy ru ina,
gun wagad lagy ru la coz ru'ña ina.

² Nap zir benu reña' mbecy, mas mbecy nu a' yu lo nap ru, griib zily
ruy.
Cue' griib zily ru ub ru.

³ Dzi ye gyita' gal nu yu uzsh.
Tees ye zir coz deet nu cheti nañ lardoon
nu nac de coz nu gyicy mbecy ton ornu rzi lagy yu.

⁴ Tona' la a' nap ricy ñi ornu rzi lagy mbecy.
Coz ily nit loñ gal nu ricy nis yu tiem nu dzi yet gyey.
Tees, ¿cyu gagye ornu mbecy ricy saap yu?

⁵ Nap zir nu shuu dun mbecy lo rgüii la losa'y
gaze' nu caan yu tub mod ngach.

⁶ Nap zir benu tub amig nin cad güiiy ub na,
gaze' nu tub losa' yuun gow yu zañ chit lon.

⁷ Benu mbecy dza nañ yu,
orze' mas dziñ doo wo'y.
Benu mbecy ran yu,
orze' mas coz lya dzi ya ish ñi, rziiy.

⁸ Ornu mbecy ruuy yu'y, orze' za dzaa lay.
Ricy yu gal nu ricy tub chigyíñ.
Ornu ruu ma lo teez ma, za dzaa la ma.

⁹ Nis zguul ricy ñi nu yet lagy mbecy nañ lardooy.
Ni' zi'l consef ni tub mbecy ricy ñi nu yet lagy de amig niy.

¹⁰ Rila cue' laa yaar de amig nir gal nu de amig ni uz ru.
Na tiem nu rac deet cue' char lo bicy ru,
gun nap zir nu char lo tub amig nir nu rcyiiñ gaab ga,
gaze' nu char lo tub famil nir nu rcyiiñ zet.

¹¹ Yu feñ ne, bicy nu gac ru mbecy nu yu' shcab ni.
Orze' gyet lagya.
Gun orze' gad riidz nu nee lo de mbecy nu griib cyi ica.

¹² Mbecy rasoo, ornu zac yu nu yad coz deet,
orze' ruu chuy loñ.
Ze' mbecy nu wagnii too, ornu rzac yu nu bi yad coz deet,
orze' zaab za lay.
Orze' zac deet dey nu nac ñii.

¹³ Benu tub mbecy yad booy tiñ lor,
ze' tuuba' mbecy ne' ic yu ni mbecy yad ze',
orze' mnii lo yu nu ne' ic niy nu rzeen yu shab yu gyi' tiñ nir.

¹⁴ Benu tub mbecy ye la rbish tiy
nu gyabic yu gyel mbecy ni losa'y gabee cow nap la,
orze' yu guyu' ze' rnii tooy nu gul yu duu
nu nac nu rbish ti mbecy ze'.

¹⁵ Tub biñ mñāa cyi ru'
nam gal nu na ndzuj ni nis nu zaab rlag la tiem nu dzi yet gyey.

¹⁶ Nu gyicy na nu checa ru'm,
nde' nañ gal nu na nu gyicy na nu checa bi ornu druñ,
o nu nañ gal nu na nu du' yaan asecy.
Wac gyicy na de nde'.

¹⁷ Gal nu cyup gyiib rzub ñi losa'ñ,
orze' rup laañ gya ri'ñ ñi,
ni' zi'l mod ornu cyup mbecy gagye dey lo losa'y.
Orze' rup gaa la dey gya nap yu.

¹⁸ Benu mbecy nap ricy nuy ya mni niy,
orze' gad uugy niñ gow yu.
Ni' zi'l benu tub moz nap ricy nuy patroo niy,
orze' gyed gyel mbecy niy.

¹⁹ Ornu güiir lo nis, orze' zac ru lor.
Ni' zi'l benu güiir nañ lardooy,
orze' zac ru lac mod nar.

²⁰ De coz nu rlagy mbecy nañ gal na lugaar ze' nu rya mbecy gut.
Dub laa tiem yu' lugaar nu chu' zañ zir mbecy.
Ni' zi'l dub laa tiem yu' lugaar nu chu' zañ zir gyel ye rzac lat de coz
nu rlagy yu.

²¹ Gyi ricy ñi preb plat nu or ben a rishli nac ñii coz ga ub.
Ni' zi'l rac preb mbecy ornu de losa'y griib zily dey yu.

²² Mas gyicy nur mbecy ton gal nu ricy biñ mñāa nu uub nim nu
rta'm ñii
nunu dri'm ñii lo gyech nim,
mas ni gyicy nur mbecy ton
tees wac cor coz ton nañ lardooy.

²³ Nap bzu altant nu de shily nir gal nu de chigud nir.

²⁴ Gun gyel nap, nde' walab coz nu gzuñ tub la.
Nunu walab nu gyeñ gyel gubier yaa tub famil par tubla.

²⁵ Ornu shi'ñ ru gyizh nu gow bañcyug, orze' grib i'ñ ñi.
Na lat nu raly ñi, orze' te'r gyizh nu nash logyi'.

²⁶ Shily rbic ma gyich nu gya shab ru.

Na ornu cut ru chiib nir, orze' gad tiñ nu zir yu.

²⁷ Nunu gad sheñ lech ni chiib nu go'r,
nunu go' de famil nir,
nunu go' de fiñ feñ nu ricy riñ yu'r.

28 ¹ Mbey a' nap rza dziidz yu mas se cyu la zaab ich yu.
Se mbey nap ricy cup dey baloor gal nu ricy cup biidz.

² Ornu de tub nac mbey nu losa'y ricy dey cyi,
orze' zaab rdza la fushtiz ni dey.
Ze' benu lily na de fushtiz nunu yu' shcab niy,
orze' ricy fert yu de mbey nu riib ic yu.

³ Benu mbey zi shet gash yu losa' ziy,
orze' yu ze' nay gal nu na tub gyey bi nu nit loñ de coz nu gow
mbey.

⁴ De yu nu wagyicy cuen leey, de yu ze' zay faboor ni de mbey a'
nap.
Ze' de mbey nu ricy paa nu leey, de yu ze' zay contr ni de mbey a'
nap.

⁵ Mbey a' nap wagad lagy yu la coz gyel fushtiz.
Ze' de yu nu ryub Ñgyoozh yet lag dey cuen delañ.

⁶ Nap zir nu gyel zi zun nunu gyicy na mod nu se'ñ
gaze' nu gac naa mbey guani'ñ.
Ze' wayicy na gal mod nu se'ñ.

⁷ Yu feñ nu ricy yac nu leey, yu ze' nac yu mbey nu yu' shcab ni.
Ze' yu nu rded nu mbey nu se la la rcyiiñ, yu ze' rbooy gyel mbey
ni uz yu.

⁸ Benu tub mbey cyaañ yu gyel nap
nu nac nu rbooy i'ñ tiñ nu rbic yu rboo losa'y,
orze' gyel nap ze' chañ yaa tuuba' mbey nu cyez yuñ lat de mbey
zi.

⁹ Benu tub mbey wagyicy cuen yu leey ni Ñgyoozh,
na ornu rnii nuy mi, orze' wagyet lagy mi.

¹⁰ Benu mbey gyicy yu nu cha dza tub mbey nap,
orze' gash yu nez a' nap,
orze' yu ze' gyet lag yu nañ caa ni ub yu.
Ze' mbey nu sac falt ni, dela coz nap gyeñ ñi yaay.

¹¹ Mbecy guani'ñ rnii tooy nu dzi yu' shcab ni ub yu.
Ze' mbecy zi nu nap rad lagy la na mbecy nu rnii coz rishli,
yu ze' rad lagy yu la mod nu na yu ze'.

¹² Ornu mbecy nap gyicy dey gan nu gyub ic yu,
orze' dela mbecy gyet lagy yu.
Ze' ornu mbecy a' nap gyub ic yu dey,
orze' dela mbecy cach loy.

¹³ Waruu nap mbecy benu soow ru'y de cyi nu ricy yu.
Tees benu mbecy shuub ru'y de cyi nu ricy yu, nunu benu ne'y ñi,
orze' Ñgyoozh gashni lagy mi dey.

¹⁴ Dzi ni mbecy nu dub laa tiem rdzib lagy lo Ñgyoozh.
Tees benu mbecy gyicy cyigy yu nañ lardooy,
orze' yu ze' zac yu coz deet.

¹⁵ Tub fushtiz a' nap nu riib ic mbecy zi
nay gal nu na tub biidz nu fert rbishti o tub os nu yad carer.

¹⁶ Benu tub fushtiz shet gash yu mbecy,
orze' nac yu mbecy ton.
Ze' benu tub fushtiz rzi lagy yu lo de yu nu rzup nu nac mod nu
walab se'ñ,
orze' yu ze' tuñ gyub ic yu.

¹⁷ Benu tub mbecy gu' falt niy nu biit yu losa'y,
orze' za dzaa lay gal gat lay.
Orze' ni tub la mbecy wac cueez dey yu.

¹⁸ Benu nac ru mbecy cacy, orze' gruu nap ru.
Ze' de mbecy nu shiñ ricy gyes saa dey.

¹⁹ Mbecy nu rla' yu gad sheñ coz nu gow yu.
Ze' mbecy nu leew la rnit lo tiem, yu ze' gyel zi zuy.

²⁰ Tona' la nap gyicy nu Ñgyoozh de mbecy nu ricy paa.
Ze' benu tub mbecy rlagy yu nu dzach chup yu,
orze' yu ze' waruuy lo cashtig.

²¹ A' nap benu chan faboor ni ca na tub mbecy.
Gun yu' la be mbecy nu “O” rniy nu gyicy yu coz a' nap
gyi' nu gyicy yu gan mas tub coz mi'.

²² Mbecy nu ye rzac ryub yu mod nu dzach gyaguani'ñ yu.

Ze' wagad lagy yu nu gyet gyel zi niy par lo.

²³ Gyet zir lagy mbecy or gales gyi' nu shuu dun yu,
gaze' par nu ñgyabic na gyel mbecy niy.

²⁴ Benu tub mbecy ricy gubaan yu coz ni uz yu o coz ni ñaay,

orze' rniiy: “Nde' walab cyi na rniiy”,

orze' yu ze' nay gal nu na mbecy nu rut losa'.

²⁵ Benu mbecy ye rzac yu,

orze' nde' gaal nu ricy zi'l ñi nu chucooy nu losa'y.

Ze' benu mbecy gyicy cup yu consuel lo Ñgyoozh, Shuaan na,

orze' nde' gyicy ñi nu gyicy yu gan gad la coz niy.

²⁶ Benu mbecy gyicy cup yu consuel lo ub zi'l yu,

orze' tona' la ton nay.

Nap zir benu “O”, niy ni riidz ni mbecy nu yu' zir shcab ni par ub
yu.

²⁷ Benu mbecy rbic yu coz ni mbecy zi,

orze' rila wayicy falt de coz niy.

Tees benu ca chu loy lo mbecy zi,

orze' zigy mbecy zaa lagy yu niy.

²⁸ Ornu de mbecy a' nap riib ic yu,

orze' de mbecy cach lo dey loy.

Na ornu nit lo de mbecy a' nap ze',

orze' ryañ de mbecy ni Ñgyoozh.

29 ¹ Benu mbecy cyigy tooy,
wazaan yu nu gyicy nap mbecy yu.

Orze' tub sij zi'l dunuy tub mod nu waca' gyanap yu.

² Ornu mbecy nap gyiyeeñ yu fushtiz,

orze' gyet lagy de mbecy.

Ze' ornu gyub ic mbecy a' nap,

orze' gzuub ti' de mbecy.

³ Benu mbecy gusht niy nu galy shcab niy,

orze' gyet lagy uz yu.

Ze' benu gusht niy biñ mñaagur rded,

orze' leew la nit lo gyel nap niy.

- ⁴ Rey gzu fert yu ledz yu ornu ricy yu gyel fushtiz niy.
Ze' benu tub fushtiz “O” niyy nu cuic mbecy tiñ niy
par nu chay faboor ni yu ze', orze' gnuy ledz yu.
- ⁵ Benu tub mbecy dub laa tiem ryabic yu gyel mbecy ni amig niy,
orze' nde' rishli nañ gal nu na nu rzuy caa ni amig ze' niy.
⁶ De mbecy a' nap yet lag yu nañ caa ni de coz cyi nu ricy yu.
Ze' de mbecy nap rul yu nunu yet lagy yu rded yu.
- ⁷ De mbecy nap nap rad lagy dey ca na nu se'ñ nu nac mbecy zi.
De mbecy a' nap walagy dey gad lagy yu de coz ze'.
- ⁸ Mbecy rgubdzaa ricy dey nu ryach dela mbecy gyedz.
Ze' mbecy nu yu' shcab ni ricy dey nu rcyaag yu ic mbecy.
- ⁹ Benu tub mbecy nu yu' shcab ni cha riib yu cyi tub mbecy ton lo de
fushtiz,
orze' mbecy ton rnii dza lay, o nu rigy zi'l yu.
Orze' sac gyel fushtiz.
- ¹⁰ Benu mbecy yet lagy yu cut yu losa'y,
orze' rzi lagy yu lo de mbecy nu sac falt ni.
Ze' mbecy nap wazaan yu nu shiñ zac mbecy nu sac falt ni.
- ¹¹ Mbecy ton “O” rniyy nu cha' ic yu.
Mbecy nu yu' shcab ni rcyaag ic ub lay.
- ¹² Benu tub fushtiz riib zily yu tub mbecy rguu,
orze' dela mbecy nu rbic consef niy nac dey mbecy a' nap.
¹³ Mbecy zi gal nu mbecy nu rshet gash losa' saap dey losa'y
nu nac nu Ñgyoozh briic mi urloy nu gzac rup laay.
- ¹⁴ Benu tub rey nap ricy nuy de mbecy zi,
orze' tuñ tiem gzuy riiñ.
- ¹⁵ Benu shuu dun tub yu nguzh, orze' gyicy na nu gad shcab niy.
Benu tub yu nguzh gash yu ca zi'l na nez nu rlagy ub yu,
orze' coy gyel mbecy ni ñaay.
- ¹⁶ Ornu mbecy a' nap gac yu fushtiz,
orze' ni' zi'l ryañ coz cyi.
Tees de mbecy nap zac dey nu nit lo de mbecy a' nap ze'.

¹⁷ Pshuu nu der i'ñ ru,
gun orze' dub laa tiem gyet lagy ru nu nac yu.
Gyicy yu nu zu cyit lagy ru nañ lardoor.

¹⁸ Benu de mbecy washet ic yu nu cuic Ñgyoozh nez nu chay,
orze' cha dzaa la dey.
Dzi ni mbecy nu zuub gyidag leey ni Ñgyoozh.

¹⁹ Wac gyicy nap ru tub moz nu riidz zi'l,
gun mas gyeñ yu, tees wayicy cuen yu.

²⁰ Dzi zir gruu nap tub mbecy ton
gaze' tub mbecy nu wagash shcab ornu niy.

²¹ Benu mbecy güii loy ni moz niy nese miiñ lay,
ornu moz ze' gya guush yu,
orze' chu'y lugaar ni patroo niy.

²² Mbecy dza' ic ricy yu nu rtub su mbecy losa'y,
nunu ricy yu zañ lo cyi.

²³ Mbecy gyet gash yu nu nac gyel le' niy.
Benu a' le'y orze' ca lagy mbecy loy.

²⁴ Benu tub mbecy nac nuy gubaan,
orze' laab ub lay rshet ziy ub yu.
Mas reñ yu nu rzaa lagy mbecy niy nu nac coz nu bicy yu,
tees wacshuub ru'y coz nu bicy yu.

²⁵ Dzi rishdzidz nu dzi sug ic mbecy
nu nac de coz nu rnii too losa'y nu nac yu.
Tees benu ricy cup yu consuel lo Ñgyoozh,
orze' zaab ic mi yu.

²⁶ Zigy mbecy ryub dey faboor ni fushtiz.
Tees gyel fushtiz, nde' gruuñ gal lo Ñgyoozh.

²⁷ De mbecy nap wagyet lagy yu de mbecy a' nap.
Ze' de mbecy a' nap wagyet lagy dey de mbecy nap.

De rishcyit nu bzeen Agur

30 ¹ De nu nii riidz nu ricy ñi presis nu bzeen Agur, i'ñ Jaqué.

Ñgyoozh tona' la blazh fers ne.

Tona' la ratsiña nañ lardo.

¿Lac mod gagee?

² Naca mbecy nu rila sac la shcab ni.

Rlyu nu a' naca mbecy.

Sac la shcab ne gal nu na cualcyer la mbecy.

³ Rila wangaca de shcab nu druu lo de mbecy lily, nunu rila wagad laga de coz ni Ñgyoozh.

⁴ ¿Cyu bi gup gal gyibaa?

¿Cyu bi bet nu bruu gal gyibaa?

¿Cyu gac cu' yaa de bi nu druu?

¿Cyu gac tiish nisyudoo tub negy?

¿Cyu bzu bzaa ni gyishlombecy?

¿La la biñ nu gac gyicy de coz ze', nunu la la i'ñ mi?

Na mnii lo benu rad laga ru.

⁵ Dela riidz nu druu lo Ñgyoozh, laab ni gac ñii.

Mi ze' rcam dela mbecy nu cha lom nu cach lo dey lo losa' yuuy.

⁶ Cue' cyaañ ru riidz nim, gun benu ni gyicy ru, orze' shuu num ru, nunu gabe nu nac ru mbecy rguu.

⁷ Ñgyoozh, ya diña cyup zi coz lor.

Rlaga nu cuic ru ñii ne anzir nu gata.

⁸ Nu loga la cue' zaan ru nu gaca mbecy rguu.

Nu cyup, ni cue' zaan ru nu gaca mbecy zi.

Ni cue' zaan ru nu gaca mbecy guani'ñ.

Nomaas gal nu gal zi'l ñi ne cuic ru.

⁹ Gun benu gad sheñ gyel nap ne,

orze' dzi ga warishlo lor.

Orze' nee: “¿Cyu ru Shuaan na?” nee.

Ze' benu gaca mbecy zi,

orze' dzi ga gyicya gubaan.

Orze' gyicya nu gruu gyel mbecy nir, Ñgyoozh ne.

¹⁰ Rila cue' nii zir ni tub moz lo la patroo niy.

Benu ni gyicy ru, orze' shiñ nii moz ze' nir.

Orze' gzac zir nu nac coz nu mniir.

¹¹ Yu' mbecy nu rzaa laga yu ni uz yu,

nunu wacuic dey gras ni ñaay.

¹² Yu' mbecy rnii tooy nu caacy iily la ub yu.
Ze' laab tiem ze' bded ru' ga' la nac yu mbecy bag.

¹³ Yu' mbecy le' nu rnii tooy nu gya zir zu ub yu.
Ñgya la ricy yu lo de' zir mbecy.

¹⁴ Yu' mbecy nu row yu coz nu cyiiñ ni mbecy zi
nu lay yu nu nañ gal nu na ru' mandzicy o tub gyiscyiib.
Rza' lo lay mbecy zi nu yu' gyishlombecy.

¹⁵ Zu cyup i'ñ bily lach.

Rup laa ma rgyiiñ ma: “Cuic ru gane, cuic ru gane”, rnii ma.

Yu' chon lo coz, mas gal tap ñi, nu rila wagyel.

Gash lañ:

¹⁶ Nu loga, wayel ni lugaar ze' nu cha mbecy gut.
Nu cyup, wayel ni tub biñ mña nu wangac gaal mdoo.
Nu chon, wayel ni yu wach nu rlagy nis.
Nu tap, wayel ni lyush gyi ily nu wayu.

¹⁷ Benu ca na tub mbecy wayicy cuen yu uz yu,
nunu gyigy nu naañ yu ñaay,
orze' rlagy ñi nu co byac urloy.
Ze' lyash gow ma cuerp niy.

¹⁸ Chon coz, mas gal tap ñi, ricy ñi nu za du icā nunu wagyet laga
cuen.

Gash lañ:

¹⁹ Nu loga la, wagad lagya lac mod rded psi lo bi.
Nu cyup, wagad lagya lac rded bily lat gyita'.
Nu chon, wagad lagya lac mod ryap dey nez nu chay lo nisyudoo nu
barc.
Nu tap, wagad lagya lac mod rca yu gyeey biñ mña nu nac losa'y.

²⁰ Ni mod ricy biñ mña nu wagyicy paa nu ñgyee.

Ral mi tuuba' yu gyeey nu walab ñgyeem.

Orze' rgyiib ru'm ni de coz nu bicy mi.

Despuees orze' rniim:

“Ya wangyicya ni tub la coz a' nap”, rniim.

²¹ Chon coz, mas gal tap ñi, ricy ñi nu rash bis gyishlombecy nunu
wagagyeen.

Gash lañ:

²² Nu loga la, wagagyeen ornu tub moz ryac yu rey nu gyub ic.
Nu cyup, wagagyeen ornu shaada' la rad coz nu gow mbecy ton.

²³ Nu chon, wagagyeen̄ ornu chelaa tub biñ mñāa dza' ic.
Nu tap, wagagyeen̄ ornu chu' tub moz mñāa lugaar ni patroō niñ.

²⁴ Tap bañcyug mi' nu yu' gyishlombecy,
tees siñ zir too ma gaze' mbecy nu siñ too.

Gash lañ:

²⁵ Nu loga la, de bree.

Mas a' fert ma, tees rgu' choow ma coz nu gow ma tiem zig.

²⁶ Nu cyup, dziidz nu yu' Israeel.

Tona' la a' fert ma,
tees rzaa ma yu' ma lat de gyita'.

²⁷ Nu chon, de gushagy.

Mas sac tub rey nu gyub ic de ma,
tees ricy ma marchaar gal nu ricy tub nac soldad.

²⁸ Nu tap, low.

Beñ biigy nu dub na ma,
tees rya mas gal loli' ni rey.

²⁹ Yu' chon rey lily gyishlombecy, o gal tap yu nu dzi le' rzay.

Gash lañ:

³⁰ Nu loga, bishtoo nac ma rey ni de bañcyug,
nunu rila waruu chu ma mas cyur lo.

³¹ Nu cyup, ngüel nu rulgyi'.

Nu chon, nde' chiib guzeey.

Nu tap, nde' rey ornu rza nuy de soldad niy.

³² Benu bicy ton ru ornu bicy ru nu dzi lily nar,
benu bloo ic ru nu gyicy ru coz a' nap,
orze' gush shcab nu nac de coz nu bicy ru.

³³ Benu fert la niid na lech, orze' ruu cyezh re'ñ.

Benu ye shii gyidi'ñ na, orze' gruu reñ.

Ni' zi'l ornu rzi lagy na lo losa'n,

ze' druu nu shet yaan yu nu riidz.

De rishcyit nu bzeen̄ Lemueel

31 ¹ De nu nii riidz nu ricy ñi presis nu bzeen̄ rey Lemueel, de
riidz nu blyuu ñaay niy.

² Orze' nam: I'ña, fiñ nu bruu naña,
i'ña nu briic Ñgyoozh ne ornu mnee dum,

³ cue' laazh ru fers nir nu nac biñ mñāa,
gun rnit lo rey nu nac mi ze'.

⁴ Lemueel, tub rey gal nu yu nu riib ic a' yad ñi ni dey nu go'y
mashcaly.

⁵ Gun benu go' dey,
orze' nit lagy yu nu gyicy yu de coz nu rnii leey nu yad ñi nu gyicy
yu.

Dzi ga wabic dey gyel fushtiz ni de mbecy nu rzac zi.

⁶ Briic mashcaly go' de mbecy nu bi zu nu gat.
Ze' mbecy nu ricy sentiir briica' ñup nu go'y.

⁷ Go' dey, gun orze' nit lagy yu nu gyel zi zuy,
nunu nit lagy dey nu dzi deet rac nañ lardooy.

⁸ Gua faboor ni de mbecy nu wagac nii nu nac ub.
Bicy nu gad gyel fushtiz ni de mbecy nu sac cyu nu ne' ic ni.

⁹ Mne' ic nu nac dey.
Briic gyel fushtiz mod nu se'ñ.
Ru gua faboor ni mbecy zi gal nu de mbecy nu wagac locyuub ub.
Bicy nu gad gyel fushtiz ni dey.

¹⁰ Dzi biigy nu gad tub biñ mñaalily nu chelaa tub yu gyeey.
Mi ze' dzi zir sac mi gaze' de gyita' nu dzi ñgyup sac.

¹¹ Ñgyeem ricy cup yu consuel lom,
nunu rila wayicy falt la de coz ni dey.

¹² Wagyicy mi nu gzac zi ñgyeem.
Ricy mi nu gusht rcyiiiñ yu dub laa lat nu mbañ mi.

¹³ Mi ze' ryub mi gyich shily, nu iily lino,
nunu zu cyit lagy mi ricy mi riiñ nu yaam lat nu dri'm de iily nim.

¹⁴ Nam gal nu na barc nu rsaa yuu.
Zet rza gyiim de coz nu gow mi.

¹⁵ Cow ru' zu yeshtem nu rzaam coz nu gow de famil nim,
nunu par nu niim lo de moz mñaalily nu la riñ gyicy deñ.

¹⁶ Rza güiim tub nac yu nu zim ñii.
Rnuuz mi lyucy urbyay nu de tiñ nu ricy mi gan.

¹⁷ Zu za' cuerp nim, nunu dub gal rii la lagy mi ricy mi riiñ.

¹⁸ Nap rgu' cuen mi lac mod gyicy mi gan daljez nim.
Nunu bi rel raas mi.

¹⁹ Nunu laab nu yaam dri'm de iily nim.
Nunu laab mi rab mi gyeel nim.

²⁰ Laab mi ze' rbic mi de coz nu cyiiiñ ni de mbecy zi nu de mbecy nu
ricy falt ñi ni.

²¹ Nunu rila wac sug ic mi nu gazily de famil nim ornu gru'ña tiem
rag,
gun dela dey ricy cup yu negy dza' niy.

²² Rab mi nergyich nunu rzum negy nu zu blyu lo.

²³ Dela mbecy nap yu' lo dey ñgyeem,
gun yu ze' rzub nuy de' zir de fushtiz lugaar ze' nu ricy dey gyel
fushtiz niy.

²⁴ Rab mi negy nu ryaa nu lino nu rut mi,
nunu rut mi bay ni de mbecy nu ricy dalgez.

²⁵ Dzi fert mi, nunu lily nam,
nunu rila wagyicy cuen mi nu nac de coz nu cyid par lo.

²⁶ Na ornu rniim, orze' rniim nu riidz lily.
Na ornu rniim lo mbecy nu lac mod gyicy dey,
orze' nu rasoo rniim.

²⁷ Nap rgu' cuen mi dela coz nu rac nañ yu'm.
Rila wagom coz nu walab ub mi bicy mi gan.

²⁸ De yu nguzh nim rnii dey nu dzi nap mi.
Ze' ñgyeem ryabic yu gyel mbecy nim.

²⁹ Orze' nay rab yum: “Tub zi la ru bicy ru gan
par dela biñ mñaan nu nap ricy nu yu' gyishlombecy”, nay rab yu
mñaay.

³⁰ Mod dziñ nu rabee biñ mñaan, nde' guuñ ub na.
Mas cyit nam, tees dzach ded nim.
Ze' benu rdzib lagy mi lo Ñgyoozh,
orze' mi ze' yad ñi nim nu gyed gyel mbecy nim.

³¹ Byabic der im nu nac de coz nu bicy mi.
Lo rgüii la de mbecy byabic der gyel mbecy nim
nu nac de coz nu ricy mi.